

V I E N Y B Ė

77 M. 33 N.

192 Highland Boulevard
Brooklyn 7, New York

1961 M. RUGSEJO (SEPTEMBER) 20 D.

Telefonas:
APplegate 7-7257

KAINA 15.C.

Prie poeto kapo Vilniuje... Neseniai Lietuvoje viešėjęs J. Smitrus, buvęs Vienybės administratorius, Rusų kapinėse Vilniuje aplanko buvusio Vienybės redaktoriaus ir leidėjo kapą. Taip šią vasarą atrodė Juozo Tysliavos paminklas, kurį tebepuočia vaikai iš jo laidotuvių praeitą žiemą - 1962 m. gruodžio 27 d.

Raudonoji Kinija Vilnių pripažįsta Lenkijai

Lietuviams, kuriuos domina ir kurlėms rūpi Vilniaus klausimas, yra įdomu girdėti, kad Vilnius, savo metu praeityje buvęs viena politinių problemų Rytinėje Europoje, ir dabar dar gali būti tam tikru politiniu faktorium.

Tai matyti iš komunistinės Kinijos planų, kuriais ji, tarp kitko, siekia atplėšti nuo Maskvos kiek galima daugiau jos pasėkčių ir patraukti jas į savo laivą.

Nors viešai apie tai nekalbama, bet nepersinausiai Jungtinių Tautų Kūnuose teko nugirsti, kad ir Vilniaus vardas buvęs minėtas daugiau kaip vienas susitikime, kuriuose raudonosios Kinijos atstovas bandęs savo pusėn patraukti lenkus.

Lenkams, esą, buvę žadėta, kad kinai tarptautiniame forume iškelsią jiems Sovietų Sąjungos padarytas

skriaudas — jų tarpe ir Vilniaus ir Lvovo netekimą.

Patikimuose lenkų šaltiniuose šių eilučių autorei pavyko patirti, kad iš tikrųjų tokie susitikimai yra buvę ir tokie pažadai iš komunistinės Kinijos pusės buvę daromi.

Ta pačia proga dar pavyko sužinoti, kad Kinijos komunistai lenkams žadėjo iškelti ir Sovietų Sąjungos 1939 m. įvykdytas deportacijas, bei kitus sovietų nusikaltimus, jų tarpe ir Katyňą.

Komunistiniai kinai, kuriems dabar parūpo lenkų "skriaudų" atitaisymas, matyt, bus studijavę ir Vilniaus klausimą, jei dabar ir Vilnių, kaip kokį kozerį, ima kovai prieš Sovietų Sąjungą. Jie pastaruoju metu ne tik lenkus, bet ir vengrus bando ginti prieš Sovietų Sąjungą, tik kažin, kur jie buvo tada, kai tokio gy-

nimo iš tikrųjų reikėjo ir kai jisai būtų buvęs efektingas.

Tuo tarpu įdomi yra lenkų reakcija. Jungtinėse Tautose bent manoma, kad iš tokio kinų "flirto" vargu ar kas beišeis, nes Lenkijos komunistai esą patenkinti, kad, jei ne visiškai, tai bent didele dalimi Lenkijai pavyko išėiti iš sovietinės izoliacijos ir tarptautinėje arenoje įgauti vis daugiau ir daugiau savarankiškumo.

Tai tiek dėl lenkų išstojimo iš sovietinio bloko. Okai dėl Vilniaus, tai dabartinis Lenkijos režimas, atrodo, ne tik nesijaudina dėl jo priklausymo Lietuvos respublikai, o tuo pačiu Sovietų Sąjungai, bet ir rytinę savo sieną laiko galutine.

Ta prasme šių eilučių autorei 1960 m. yra patsai Gomulka bei užs. reikalų min. Rapacki išsireiškę.

Tęsiama 2 psl.

MES VYTAUTAS ŠIRVYDAS

1964 m. sausio 1 d. sueis 250 metų poeto Donelaičio gimimo sukaktis. Lietuvoje plačiai ruošiamasi minėti leidiniais, straipsniais, akademiniiais posėdžiais ir mokyklose. Donelaitis, mat, okupantui ne "kontroversinis" kaip Maironis, nes stojo už vokiečių ponų-engėjų visai niekinamą ir skriaudžiamą lietuvių baudžiauninką žemdirbį. Rašė: Vokiečiai lietuvininką per drimelį (kvailį) laiko... Ak, miels žmogau, kentėk, kad skaudulį spaudžia, Ir nuo skrandos tau paskutinį lopą nuplėšia!... Donelaitis gimė 1714 m., mirė 1780 m., reiškia, pirm negu susikūrė JAV.

Pr. Naujokaitis savo "Lietuvių Literatūros Istorijoje" išveda V.M. straipsnį 1946 m. Aiduose (nr. 7), kuriame rašyta: Didele tikrovės meile ir poeto įgudusia ranka Donelaitis sukūrė Lietuvos gamtos supamų lietuvių baudžiaudininkų eilę, jų gyvenimą, sunkius vargus, nepasibaigiančius darbus ir negausias pramogas." Skaitydami Donelaitį, dabarties Lietuvos kolchozninkai, be abejo, sakys, istorija lietuviui žemdirbiui vėl sugrąžino Donelaičio laikų gyvenimo sąlygas.

Be abejo, sukaktis bus ir mūsų tinkamai paminėta. Yale u-to prof. estas Rannit siūlo išleisti specialius anglų kalba Lituanus ir Baltic Review numerius (šiam, sako, amerikiečiai jau pašalpa nutraukė). Sprendžia, kad geriausias Donelaičio raštų vertimas yra ruso (!) D. Brodskio pilnas vertimas ir rusų poeto-tremtinio Ivanovo dalių vertimai. Rytų Europoje ruošiamas Donelaitį išleisti čekų, vengrų ir bulgarų kalbomis. Lenkų Akademija Varšuvoje išleidusi studiją apie Donelaičio poemos "Metai" intonacijos galvosūkį. Prof. Rannit kviečia mūsų inte-

Tęsiama 4 psl.

... Tuo tarpu, kai Juozo Tysliavos palaikai ilsisi Rusų kapinėse Vilniuje, jo našlė Brooklyne tebesirūpina seniausiojo lietuviško laikraščio pasaulyje - Vienybės gyvybe ir velionio raštų išleidimu.

S. Narkėliūnaitės nuotrauka

LIETUVIAI KALIFORNIJOJE

Mokslo metus lietuvių mokykla pradėjo rugsėjo 10 d. Ją lanko per 300 jaunimo. Veikia septyni skyriai ir vaikų darželis. Šiais metais mokyklą lanko apie 100 lietuvių vaikų. Mokykloje, be anglų kalbos, kasdien visoms klasėms yra dėstoma ir lietuvių kalba. Mokyklą veda seserys Kazimierėtės. Mokyklos vedėja yra Ses. II. Alfrede. Be penkių sėdulių, mokykloje dirba šie pasauliečiai mokytojai: Ona Panfily (lietuvių), C. Wyan ir Ona Razutienė, Komp. B. Budriūnas vadovauja mokyklos chorui. Kapelionauja kun. A. Valluška.

Pastatymas mokyklos ir įsigijimas naujojo sklypo pareikalavo didelių išlaidų, kurios siekia net iki 80,000 dol. Išlyginti šių abiejų pirkinių reikalus, įskaitant automobilių statyklos ir žaidimo aikštės įrengimą, dar trūksta apie 16,000 dol. Todėl labai prašoma ir toliau nepamiršti aukomis.

Rugsėjo 14 d. ir par. Seštadieninė Mokykla pradėjo savo darbą. Ši mokykla tarnauja tiems kurių vaikai dėl kokių nors priežasčių negali lankyti reguliarios parapijos mokyklos. Ši mokykla buvo įkurta 1949 m. ir yra šv. Kazimiero parapijos institucija. Čia visi dalykai yra dėstomi lietuvių kalba. Pamokos esti kiekvieną šeštadienį nuo 9 iki

12 val. ryto. Primename, kad ši mokykla gali veikti tik dėka paslaukojusių mokytojų, kurie už menką atlyginimą aukoja vaikų gerovei savo talentą, laiką ir darbą. Jie turi vieną tikslą: išmokyti vaikučius lietuvių kalbos, istorijos, geografinės ir krašto pažinimo. Todėl iš tėvų pusės reiktų dviejų dalykų: pagarbos mokytojams ir didesnio dėmesio pačiai mokyklai.

* Lietuviams, lankantiems Marshall High, tikybės pamokos bus kiekvieną trečiadienį, pradėdant nuo spalio 3 val. p. p.

* Lankėsi vyskupas Brizgys. Rugpjūčio mėn. pabaigoje Los Angeles šv. Kazimiero parapijoje lankėsi J. E. vysk. V. Brizgys. Jisai dalyvavo ateitininkų stovyklos uždaryme San Bernardino kalnuose ir skaitė paskaitą. Kalbėjo sekmadienį žmonėms bažnyčioje ir padarė viešą pranešimą salėje apie statomą paminklinę koplyčią Washington, D. C.

Ta pačia proga buvo padaryta tam tikslui rinkliava. Surinkta grynais ir pažadais per 5,000 dol. Aukos priimamos ir toliau. Galima įteikti jas klebonui, kuris jas persiųs į Chicago statybos komitetui. Ekselencija, pasinaudojęs gražiu Kalifornijos klimatu ir praleidęs savaitę laiko, rugpjū-

čio 30 d. išgrįžo atgal į Chicago, Ill.

* Dr. Juozas Gudauskas, medicinos gydytojas, neseniai išlaikęs Kalifornijos valstybinius egzaminus, savo ofisą iš Chicagos perkėlė į Los Angeles: 11660 Gateway Boulevard, Los Angeles, California. Telefonai: namų Granite 3-3628 ir ofiso Granite 9-7755.

Dr. Gudauskas yra labai patyręs gydytojas, turi ilgą praktiką ir gerą vardą kaip žmogus ir gydytojas.

* Skautų žiniai. Buvusios vyresnės skautės, norinčios atnaujinti skautišką veiklą, prašomos kreiptis į Aldoną Palukaitienę šiuo telefonu: 661-4334. Danutė Gustaitė.

* Mirė Vincentas Jakubauskas. Rugpj. 11 d. sulaukęs 87 m. amžiaus, mirė tremtinys V. Jakubauskas, palikdamas dideliam liūdesyje dukrą Emiliją Lietuvoje ir du sūnus Stasį ir Praną, kuris rugsėjo 8 d. taip pat mirė, ištiktas širdies smūgio.

* Parapijos bazaras bus sekmadienį, lapkričio 24 d. Į šį bazarą dedama didelių vilčių. Jis turi padėti išlipti iš visų dėl statybos ir pirkimo susidariusių skolų.

* Katalikos moterys, susibūrusios po Sąjungiečių vėliava, kurių dauguma uoliai darbuojasi parapijos parengimuose, sekmadienį, rugsėjo 22 d., Arroyo Seco Parke, prie No. Ave. 60 ir Figueroa rengia pikniką -- gegužynę, kurioje kviečia visus dalyvauti.

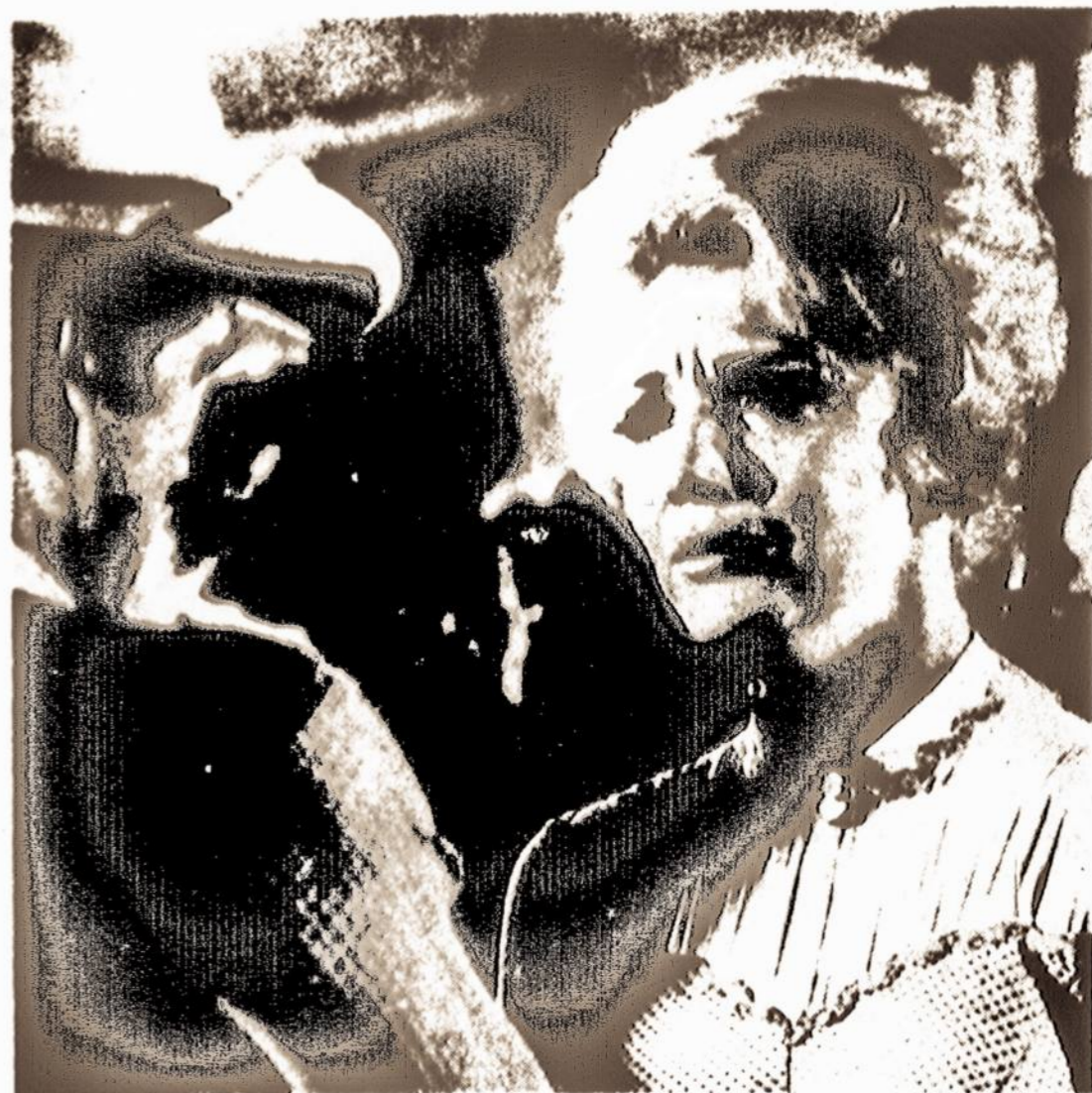
* Antanas Slabis buvo sunkiai susirgęs ir paguldytas šv. Vincento ligoninėje, kur jam buvo padaryta rimta vidurių operacija. Dabar ligonis baigia sveikti namuose savo žmonos ir dukros slaugomas.

* Pranciška Kaunienė, kuriai prieš kelias savaites buvo nuplauta koja, rugsėjo 8 d. gavo paralyžių ir be sąmonės gulė General Hospital.

* Česlovas Norkus, uolus liet. par. narys, gavo žinią iš Lietuvos, kad ten mirė jo mamytė Juzefa Norkienė.

* Rugpjūčio 31 d. Los Angeles šv. Kazimiero lietuvių bažnyčioje moterystės sakramentą priėmė inž. Arvydas Valšnyš ir Onutė Sumantaitė. Jų moterystę, dalyvaujant artimiausiems šeimos bičiuliams, palaimino ir šv. Mišias atnašavo kun. A. Valluška. Abu jaunieji yra baigę aukštuosius mokslus: Arvydas inžineriją ir ruošiasi daktaro laipsniui, o Onutė yra baigusi kolegiją ir dirba ligoninėje kaip gallestingoji sesuo.

* Kun. Ant. Rupšys, Manhattan Kolegijos profesorius, New York, N. Y., praleidęs atostogas Los Angeles šv. Kazimiero parapijoje ir tarkininkavęs parapijos kunigams pastoracijos darbą, rugsėjo 6 d. išvyko į savo darbovietę. Be to, Kun. Rubšys, būdamas šv. Rašto žinovas, rugpjūčio pabaigoje dalyvavo Biblinių Studijų konvencijoje San Francisco, Cal., kur aktyviai dalyvavo diskusijoje ir seminaruose.

* Albinas ir Anastazija Mitkevičiai su savo dukra Elvyra ir Juozas ir Veronika Pupliauskai su sūnumi Stasiu atvyko iš N. Zelandijos į Los Angeles ir čia įsikūrė gyventi.

* Raymonas Guest, Jono ir Angeles Guest sūnus, Van Nays, Calif., išvyko į New Jersey, kur įstojo į Tėvų Paulistų novicijatą. Jisai ketina būti kunigu. Raymondo tėveliai yra uoliai liet. parapijos nariai.

* Kazimieras Čibiras, dirbęs lietuvių diplomatinėje tarnyboje Pietų Amerikoje, atvyko trumpam į Los Angeles. Ta proga aplankė parapiją ir kalbėjo bendruomenininkų surengtoje dienoje, rugsėjo 8 d. Čibiras yra daug nusipelnęs Lietuvos labui ir visur domėjosi lietuvių religine ir kultūrine veikla.

* Akademinto Skautų Sąjūdžio Skyrius ruošia savo Garbės Nario A. A. prof. Mykolo Biržiškos mirties metinėms prisiminti akademiją, kuri įvyks rugsėjo 29 d., sekmadienį, 12 val. šv. Kazimiero par. salėje. Yra numatyta tokia programa: Felikso Kudirkos paskaita, Žil. M. Naujokaičio trumpas žodis apie prof. M. Biržiškos veiklą skautiškojo jaunimo tarpe, R. Plukas skaito iš prof. M. Biržiškos raštų dabarties temomis, Transiliacija (magn. juostos) iš prof. Biržiškos kalbų. Trumpa meninė dalis: R. Apelkytė, G. Gudauskienė, dr. Dabėys. Be to, salėje bus įruošta Profesoriaus darbų, raštų ir vaizdų parodėlė. Tą pačią dieną 10:30 val. šv. Kazimiero bažnyčioje už Profesoriaus stelą bus atlaikytos šv. Mišios, šeštadienį, rugsėjo 28 d. nuo 12-4 val. p.p. Profesoriaus kapo lankymas.

* Los Angeles Birutėčių draugija vėl ruošia puikų rudens baltų, kuris bus spalio 26 d. 8 val. vak. St. Nicholas Auditorium, 2308 W. 3rd St., Los Angeles, Calif.

* Juozas ir Marija Stukai atvyko iš Venezuelos ir sustojo pas savo dukrą ir žentą Pavasarių, kurie gyvena North Hollywood, Calif.

* Adolfas Narbutas, veiklus kolonijos narys, nusipirko dviejų šeimų namus prie pat lietuvių bažnyčios, kad jo vaikučiai galėtų lankyti parapijos mokyklą.

* Juozas ir Aldona Spreikaitė iš Toronto, Kanada, persikėlė į Los Angeles ir įsikūrė El Monte, Cal., kur turį pirkę gėrimų parduotuvę.

Vaidas iš Rūtos Lee-Kilmontės naujo filmo "The Gunhawk", kuriame ji vaidina su Rory Calhoun, Rod Cameron, Rod Lauren ir kt. žinomais Hollywoodo aktoriais. Filmą statė Allied Artists, režisavo Edward Ludwig.

RAUDONOJI KINIJA...

Atkelta iš 1 psl.

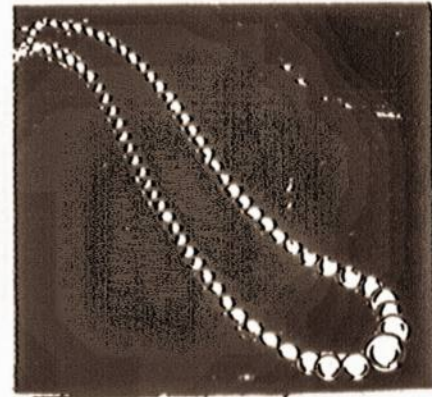
Gomulka, paklaustas, ar lenkai dabar Vilnių jau pripažįsta lietuviams, atsakė, kad tiek rytinė, kaip ir vakarinės, Lenkijos sienos klausimas esąs išspręstas ir sutarčių nustatytas.

Komunistinių kinų planas pripažinti Vilnių Lenkijai, manoma, nesusilauktų ypatingo entuziazmo Lenkijoje, kur prie valro didžiulioje jau stovi žmonės, išaugę pokario metais ir kurių Vilniaus ar Lvovo klausimai nei šildą, nei šaldą. Toksai komunistinių kinųėjimas tikriausiai būtų paplaukui emigracijoje, ypač Londone esantiems lenkų egzilams, kurie iš komunistinės įtakos išlaisvintą Lenkiją vaizduojasi ne tik su dabartinėmis jos vakarinėmis sienomis bei su Vilniumi ir Lvovu, bet dar villias pasišienauti žemių į vakarus nuo Oderio ir į rytus nuo Dauguvos.

Labiau realistiškesnių pažiūrų yra JAV reziduojantieji lenkų egzilai, su kuriais Vilniaus ir bendrai atelies Lenkijos ir Lietuvos temomis New Yorke esantieji lietuvių veiksniai atstovai jau senokai palaiko dialogą. S. Nark.

GINTARAS

Lietuvos auksas

Kainos nuo \$25.00

Ivairiausios gintarinės dovanos vyrams ir moterims prjeinamiausiomis kainomis

AMBER GUILD LTD.
80-19 31st Avenue
JACKSON HEIGHTS, N. Y.
Tel. HA 9-5855

Pašiekiami: auto iki 31 Ave, Northern Blvd. IND subway iki Roosevelt Ave. IRT iki 74 St. Port Bus iki 31 Avenue.

AUKSCIAUSIAS BANKU NUOSIMTIS
NEW YORKO VALSTYBĖJE VISIEMS
TAUPYTOJAMS

4 1/4 %
metus

VISIEMS
TAUPYTOJAMS
Dividendas pradėdant
spalio 1, 1963 apskaičiuojamas nuolatinu uzdarbiu.

APSKAIČIUOJAMA
METŲ KETVIRČIAIS
nuo padėjimo dienos

**THE
KINGS COUNTY
SAVINGS BANK**

FOR
INFORMATION
TELEPHONE
PResident 3-7000

Incorporated 1860
Member Federal Deposit Insurance Corporation
Central Office
539 Eastern Parkway at Nostrand Avenue
Brooklyn 16, N. Y.
Broadway Office
135 Broadway at Bedford Avenue
Brooklyn 11, N. Y.
Massapequa Office
Hicksville Road at Jerusalem Avenue
(Opposite Holiday Park Shopping Center)
Massapequa, N. Y.

LIETUVIŠKOJE CHICAGOJE

* JONAS JAKUBS--JAKUBAUSKAS, Vie-nybės talkininkas Chicagoje, padarė pranešimą iš Lietuvos Vyčių seimo Bostone mieste vyčių senjorų susirinkime rugsėjo 17 d. L. Vyčių name.

* AL ZAKARKA išrinktas naujuoju L. Vyčių choro valdybos pirmininku, Vicepirmininko pareigas atiteko Vl. Palilionui, sekretorės — Irenai Rakaitytei. Iki šiol pirmininku buvo Zena Savokaitytė. Šį rudenį choras rengia savo pasirodymą.

* CHICAGOS LIETUVIŲ AUDITORIJOS pastatas, kuriame yra 1 didelė salė (su apie 1,000 vietų) ir 2 mažesnės, laukia didesnio susidomėjimo iš lietuvių pusės. Šis pastatas, anksčiau buvęs Chicagos lietuvių organizacinio bei kultūrinio veikimo centru, kurį laiką buvo lietuvių beveik nenaudojamas. Kažkodėl lietuviai mieliau samdo kitataučių sales, bet nesinaudoja savo tautiečių patalpomis?

* MUZ. PROF. J. ŽILEVIČIUS atvyko Chicago ir čia pagelbės Muzikologijos archyvo tvarkyme. Jis Chicagoje išbus iki spalio mėn. 27 d.

* KUN. KĘSTUTIS TRIMAKAS, S. J., perima redaguoti Laiškai Lietuviams žurnalą. Senojo redaktoriaus — kun. Juozo Vaišnio, S. J., paskutinis suredaguotas numeris (1963 m. rugsėjo mėn.) jau išėjo iš spaudos. Čia yra skelbiama straipsniui tema:

“Kokį norėčiau matyti kunigą” parašyti konkursas. Yra skiriamos 3 premijos. Laiškų Lietuviams redakcijos ir administracijos adresas: 2345 W. 56th St., Chicago 36, Ill.

* CICERO SKAUTAI kartu su Krivulės klubo rengia vakarą, kuris įvyks rugsėjo 28 d. šv. Antano parap. salėje, Ciceroje.

* MADŲ PARODA, kurią rengia Marijos Nekalait Pr. Seserų Rėmėjų Cicero skyrius, įvyks rugsėjo 29 d. Jaunimo Centro salėje.

* LB CICERO apylinkės valdyba įvairius minėjimus rengia juos jungdama su ballais. Toks buvo Motinos Dienos minėjimas, tokiu pobūdžiu prarastas ir Tautos Šventės minėjimas. Kadangi tokiems parengimams yra numatytos gana aukštos kainos 4 -- 3, 5 dol. asmeniui, tai juose negali dalyvauti mažiau pajamų turintieji tautiečiai. Nemaža lietuvių tokiais Bendruomenės darbais reiškia nepasitenkinimą.

* SPALIO 5 D. 7 VAL. VAK. Jaunimo Centro patalpose įvyksta Jaunųjų lietuvių dailininkų meno parodos atidarymas. Paroda tęsis iki spalio 13 d.

* KAZYS BARONAS, Kanados vilniečių veikėjas, lankėsi Chicagoje. Jis gyvena Hamilton, Ont.

JIE RŪPINASI SUKELTI LĒŠAS VASARIO 16 GIMNAZIJAI

PLB Vokietijos Kr. valdyba, kuri šiuo metu rūpinasi sukelti lėšas naujai pradėtoms statyti Vasario 16 Gimnazijos klėms. Jos kainuos 790,000 DM, iš kurių 500,000 DM skiria Vokietijos vyriausybė, o kitus reikia sukelti iš kitų šaltinių. Nuotraukoje (iš kairės) Aleksandras Marūnas, reikalų vedėjas; Jonas Valiūnas, sekretorius; kun. Bronius Liubinas, vice pirmininkas ir gimnazijos direktorius; kun. dr. Jonas Aviža, pirmininkas, ir Tautvydas Gailius, išdalininkas. Kun. dr. Jonas Aviža, Kr. valdybos pirmininkas, dalyvavo PLB seime Toronte, o dabar lankosi Kanados ir JAV-bių lietuvių telkiniuose.

Posėdžiavo Amerikos Lietuviu Taryba

Rugsėjo 14 d. Sherman viešbučio patalpose Chicagoje metinio posėdžio iš įvairių šio krašto vietovių buvo susirinkę Amerikos Lietuvių Tarybos nariai.

Čia dalyvavo 42 Tarybos atstovai ir kelios dešimtys svečių. Šį kartą jokių didesnių ginčų nekilo ir, lyginant su praėjusių metų karingu posėdžiu, čia buvo tylu, ramu. Todėl, nors buvo numatyta posėdžiauti 2 dienas, visi klausimai buvo išsemti per vieną dieną ir svarstyamai užbaigti šeštadienio vakare.

Posėdyje buvo priimta įvairių nutarimų, rezoliucijų, sveikinimų Nutarta pasveikinti JAV prez. Kennedy ir Valstybės sekretorių Dean Rusk.

Rezoliucijose pasisakyta už ALT'o organizacijos plėtimą, už veiklos pagyvinimą. Buvo akcentuotas reikalas sudaryti komisijos informacinio — dokumentinio darbo vykdymui. Tam reikalui centro valdybai paves-

ta numatyti pinigų savo biudžete. Susirinkusieji pritarė Tarybos centro valdybos planui sušaukti Washingtono 1964 m. Amerikos Lietuvių Kongresą.

Tarybos Centro valdybos pranešimą padarė pirmininkas L. Šimutis, o apie finansus raportavo finansų sekretorius J. Talalas. Revizijos komisijos pranešimą darė B. Nemickas.

Suvažiavime skaityti 3 referatai: dr. P. Grigaitis kalbėjo apie tarptautinės politikos raidą ir lietuvių akciją, o E. Bartkus ir T. Remeikis referavo ALT'o vidaus bei veiklos klausimais. Jų pranešimai buvo gana panašūs. Daugiausia diskusijų sukėlė E. Bartkaus referatas.

Posėdžiautojai ALT'o centro valdybon išrinko tuos pačius asmenis, iš viso 11: E. Bartkų, T. Blinstrubą, P. Dargį, dr. K. Drangę, dr. P. Grigaitį, A. Rudį, T. Remeikį, dr. V.

Šimaitį, L. Šimutį, M. Valdydą, J. Talalą. Pareigomis jie pasiskirstys kiek vėliau, nors atrodo, jog čia pasikeitimų nebus. Tarybos sąstate (iš 43 asmenų) irgi pasikeitimų nebūta; tik vietoje mėnesio K. Jurgeliūno deleguotas J. Lekys (iš Bostono), o vietoje St. Bakono — J. Skorubskas (iš Cicero).

Iždo globėjais buvo išrinkti: B. Pivariūnienė, St. Briedis, V. Kvetkas, dr. B. Nemickas.

Posėdžiautojus žodžiu sveikino Lietuvos gen. kon-

spaulinėj parodoj yra neeilinis įvykis, kuris suteiks mums galimybę dalyvauti tarptautinėje visuomenėje. Šiam momentui atžymėti, Lietuvių Komitetas Pasaulinei Parodai nori išleisti simbolinį ženklį—emblemą. Šios emblemos paskirtis turės būti dviejopa: segtukas—ženklis ir kaip ornamentas įvairiems suvenyrams, pvz., vėliavėlėms, atvirutėms, programoms, pelėnėms ir pan.

Šių suvenyrų sutelktas pilnas iš dalies sumažintų komiteto išlaidas, ruošiant lietuvių programas bei reprezentacines parodas... Tuo tikslu komitetas skelbia viešą ženkliuko—emblemos konkursą. Šio konkurso tikslas yra įsigyti būdingą lietuvių išsivijos simbolį Pasaulinės parodos dalyvavimui atžymėti.

Konkurso sąlygos:

a) Pagrindinis emblemos tikslas yra ženkliukas—segtukas. Jo pagaminimo išlaidoms sumažinti pageidaujama naudoti vieną spalvą, nors tautinės trys—spalvos būtų priimtinos.

b) Naudojami rašaiturėtų būti anglų lietuvių ar vien tik anglų kalbomis. Komiteto siūlomas šūkis — "For Free Lithuania — New York World's Fair 1964/1965 Laisvai Lietuvai — Pasaulinė Paroda New York'e (1964/1964)" ...

DAUKŠOS IR MAŽYVDO MINĖJIMAI

JAV Lietuvių Bendruomenės Philadelphijos Apylinkė rengia įžymiųjų lietuvių Mikalojaus Daukšos ir Martyno Mažvydo minėjimą, kuris įvyks šių metų rugsėjo mėnesio 29 dieną, sekmadienį, trečią valandą po pietų Lietuvių Banke (202 North Broad Street), Programoje: Pennsilvanijos universiteto profesoriaus daktaro Antano Šalio paskaita ir mokinių deklamacijos. Taipogi bus Daukšą ir Mažvydą liečiančios literatūros—parodėlė. Lietuviškoji visuomenė kviečiama minėjime dalyvauti.

Ženkliuko konkursas

Toks bendrinis įrašas tikty visam parodos laikui.

c) Ženkliuko projektas siunčiamas modelio ar brėžinio formoj, nurodant visus išmatavimus ir siūlomus iškilumus. Dalyvaujantis konkurse asmuo gali pateikti neribotą skaičių projektų. Modelio ar brėžinio antrojo pusėj nurodomas pilnas vardas ir antraštas. Taip pat pridedamas pareiškimas, suteikiant pilnas teises Lietuvių Komitetui Pasaulinei Parodai šį projektą naudoti.

Leidžiant sąlygom, visi modeliai—projektai bus skelbiami spaudoj ar išstatyti parodos metu. Pageidaujant, projekto originalai bus grąžinti tik parodai pasibaigus, o konkursą laimėjęs originalas bus įteiktas

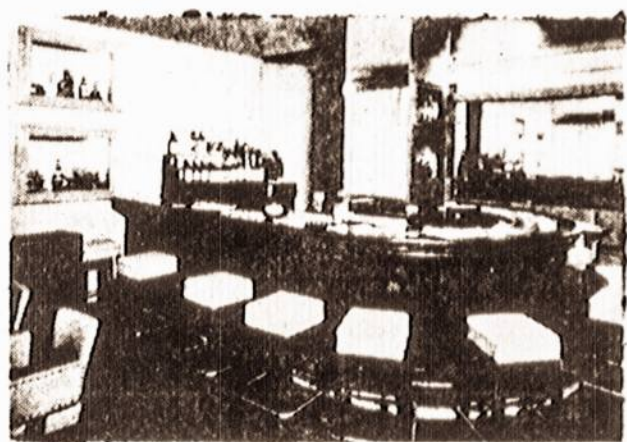
Čiurlionio galerijai, Lietuvių Archyvu, ar pan.

d) Konkurso komisiją sudarys komiteto atstovai ir kvalifikuoti asmenys, kurie bus paskelbti vėliau. Konkursą laimėjusiam bus skiriamas 100 dol. garbės honoraras, kurio mecenatas bus paskelbtas, konkursui pasibaigus. Laimėtojai bus pranešta raštu.

e) Projektus prašoma siųsti Dailės Sekcijos Atstovai taipgi — Emblem c/o Mrs. Helen V. Kulber, 317-84th St., Brooklyn 9, New York 11209, U. S. A., iki 1963 m. gruodžio 10 d. imtinai.

VIENYBĖ maloniai prašo visų skaitytojų, kurių prenumerata pasibaigė, nedelsti atsilyginti.

FESTIVAL RESTAURANT & BAR

Pietūs ir vakarieniė Jaukus bars Salė susirinkimams vestavėms ir pobūviams Gali tilpti 200 žmonių LIETUVIŠKIEMS suėjimams nemokamai

VACYS STEPONIS Savininkas

40 East 26th St. New York City MU 3-2928

THE

Tel TAYlor 7-9842

Arlington

385 Arlington Ave. Brooklyn 8, N. Y.

Restaurant

Ona ir Jonas Valaičiai

Haven Realty

JUOZO ANDRIUŠIO APDRAUDOS ĮSTAIGA

Patarnauja perkant ir parduodant namus, įvairiuose apdraudimo reikaluose, užpildant (Income) taksus.

J. ANDRIUŠIO TRAVEL BUREAU

Parduoda bilietus visomis susiekimo priemonėmis į visas pasaulio vietas. Money Orders.

87-09 JAMAICA AVENUE WOODHAVEN 21, N. Y. Tel. VI 7-4477 Atdara kasdien - 9 v. r. ikj 9 v. v.

VIENYBĖ

The oldest Lithuanian newspaper in the world established by Juozas Paukštys in 1886, is published weekly by Valerie Tyšliava and Juozas N. Tyšliava at 192 Highland Boulevard, Brooklyn 7, N. Y. Tel.: APplegate 7-7257. Executive Editor: Valerie Tyšliava, Editor: Salomeja Narkėliūnaitė; Senior Editor: Vytautas Širvydas. Entered as Second Class Matter October 23, 1907, at the Post Office of Brooklyn, N. Y. Subscription rate: \$7.00 for one year. Three weeks' notice is required to change a subscriber's address. Advertising rates on application. All rights are reserved and no part of this newspaper may be reproduced without the consent of the Publishers. All manuscripts submitted are subject to editing by the Editor.

MES

VYTAUTAS ŠIRVYDAS

Atkelta iš 1 psl.

lektualus paruošti straipsnių amerikiečių literatūros žurnalams apie Donelaitį ir paskaitų universitetų akademikams studentams. Būtų gerai, jei kviečiamieji intelektualai dalyko nepaimtų tik "under advisement" ir nepadėtų jo į savo ilgųjų stalčių archyvus.

Anglų kalba šiek tiek vertimų antologijoje "The Green Oak" (kurią paruošė mūsų Landsbergis ir Mills). Pavyzdžiui, Donelaičio:

Jau saulelė vėl atkoptama budino
svietą

Ir, žiemos šaltos triūsus
pargriaudama, juokės.

Clark Mills verčia:

Now the sun rose to rouse the world,
And laughed to topple down chill
winter's labors.

Galima ir:

Ever climbing higher the sun calls all
to be awake,
And topples cold winter's labors with a
jolly laugh.

Akademikų studentų redaguojami "Mūsų Žingsniai" (Naujienose) stoja su Vienybė, dr. Grinium, ir dr. Maceina kovoti už laisvesnį žodį mūsų spaudoje. (Keista, kad XX-tame amžiuje pas Amerikos lietuvius tai reikalinga!) Redaktorė Rita Kavoliūnienė rašo: Keistu sutapimu, du skirtingų pažiūrų Mėtemenų žurnalo bendradarbiai pastebi, kad išeivijoje darosi baugu atvirai kalbėti! A. R., pavyzdžiui, prisipažįsta: Rašyti šiuo klausimu (lietuvio išeivio santykių su lietuviu Lietuvoje) nėra drąsu, nes tema kontroversinė. Dar aiškiau V. Trumpa: Rašau tikra baime ir drebėjimu, nes abejoju, ar dar tebėra galima pas mus laisvai tiesiau kalbėti?"

Vėliausiame Life žurnalo nr. įdomus vedamasis: "Why We must Put Holes in the Iron Curtain." Ypač įdomus mūsiškiams, šventai tikintiems, būk išeivių aukščiausioji pareiga šiuo momentu yra sėdėti suakmenėjusiose pozose istorijos Laukimų Salėje, ir neturėti jokių žmogiškų santykių su okupuotu lietuviu Lietuvoje. Life redakcija išveda šveicarų politikos stebėtojo Herberto Luethy nuomonę, kad sovietų santvarka šiuo metu, nors po senovei tironiška, bet bent, atrodo, mažiau serga "paranoika" (kliedėjimu, būk visi ir viskas esą priešai ir persekiojant). Tokiu būdu, gal pasidarė labiau "priimti teisybei" ir nebebijo dažnesnio atviresnės tikrovės ir teisybės žodžio. Viename atsakymų kinams Maskva net liepė komunizmo "mokintis iš gyvenimo." Todėl, Life sako, Vakarams, bene pribrendo laikas paieškoti naujų susisiekimo su Rytis būdų, "sistemingų, landžių ir apsisvarstančių."

Didžiausia kliūtis: geležinė uždanga. Todėl stoja pareiga: "Put holes in the Iron Curtain."

Girnakalis :

IŠ KAIRĖS IR IŠ DEŠINĖS

APIE ŽODĮ LIETUVAI

PLB seimas Toronte tarė žodį Lietuvai. Tikriausiai, tai buvo žodis ne tiek Lietuvai, kiek bolševikų valdomoje Lietuvoje pasilikusiems lietuviams.

PLB seimas iš kur tai žino, kad bolševikų valdomi lietuviai ligi šiol dar paliko visiškoje dvasinėje vienybėje su 1944 metų pabėgėliais. Iš kaž kur žino ir tai, kad tauta tebegyvena pabėgėlių lūkesčiais ir viltimis.

Pavergtosios Lietuvos lietuviams PLB giriasi išievytų visuomeninėmis ir kultūrinėmis institucijomis, pasakoja apie pusantro šimto lietuviškų parapijų, enciklopediją, du dienraščius, dvidešimt septynis savaitraščius, trisdešimt vieną mėnraštį, septyniasdešimt septyniolika draugijas ir daugelį kitokių institucijų, parengimų bei reiškinų. Mūsų manymu, PLB užmiršo Lietuvai pranešti laisvinimo veiksmų skaičių ir apie tų veiksmų tarpusavio bendravimą. Be to, pravartu būtų buvę pasakyti tikresnį lietuviškų parapijų skaičių, pusantro šimto skaičius per daug jau perdėtas, mažiausiai padvigubintas. O dar geriau būtų čia pat, Lietuvos lietuviams papildomos informacijos ir nepasakant, kuo greičiau patlems išieviams susitarti, ką vadinti lietuviška parapija, ką vadinti lietuvišku laikraščiu, ką vadinti tėvynės laisvinimo veiksmu ir t. t.

PLB žodis Lietuvai yra nuosaikus tuo, kad neagituoja Lietuvos lietuvius žudyti (švelniau — besąlygiškai priešintis okupantui). Tik būtų buvę dar nuosaikiau, jei būtų pasisakyta apie tuos "politikus," kurie netolimoj praeity Lietuvoje lietuvius ragino į žūtbūtinę kovą prieš okupantą. Be reikalo tokie svarbūs dalykai atidėliojami ligi tiek, kad turės sprendžiamą žodį tarti istorija.

SVAJONĖS IR TIKROVĖ

Vlko pirm. dr. Trimakas PLB selme Toronte tarp kita ko kalbėjo jau nuo seno daug kieno iškalbėtais žodžiais:

— Nesame paprasti išieviai, išvykome iš krašto ne turtų krauti, bet pavergteliems savo broliams padėti išsilaisvinti, ne peštis, bet darniai sugyventi ... ir t. t.

Toki pareiškimai tik labai nedaug kam teisingi. Šiaip tai visos žąsų palieka paprastomis žąsimis, o išieviai palieka paprastai išieviai. Iš krašto išvykusieji, kuo besidangstyti, bet 1944 m. išvyko todėl, kad reikėjo gelbėti kailį nuo bolševikų.

MUMS RAŠO:

P. Tyšliaviene-Valvadaite:

Palyginus Jūsų Vienybę su kitais vidurio srovės laikraščiais — Dirva, Sandara — gaunamas įspūdis, jog Vienybė yra jautresnė, šiltesnė, tikresnė tautiniu patriotiniu atžvilgiu, negu kiti. Viename jų eina žodinė dialektika, o kitame nėra, Vienybė tvirtai pildo Tysliavos valią: tėvynės neužmiršk, lietuviai!

Tysliavos žodžiuose virpėjo gyvas jėgos jausmas, galybalinga lietuvių tautos ir Lietuvos meilė, karštas veržlumas darbe, kriviška patvara, pranašiškas tikėjimas. Ir ne be tikslo, ne be prasmės jo valia yra įkal-

ta akmenyje Rasų kapuose Vilniuje.

Koks gailės, kai girdime nelaimingus balsus, raudančius dėl savo pačių nedalios. Jų nelaimė — noras daryti gerai, nežinant kaip. Ir jie šoksta į pigią demagogiją: kaltink, įtarinėk, — ir apsimesk esąs taurus. Ir kokla kančia, kai tokios maksimalios nevelkia! Savo neganda sulrutės priešjus, dabar tenka kartėliu misti. Tai savo rūšies masochizmas.

O Tysliavos ideologas Tumas Valžgantas visada yra teisus: matyk žmoguje gėrį, ne blogį; dirbk teigiamai, ne neigiamai; ieškok delmančlukų, ne dulkinų burbulų.

Kai Vienybė dar prie velionio Tysliavos padėjo klausimą siūlyti svarstyti, o vėliau ir išsamiau pagvaldė, susilaukė triukšmingųjų negalvojančio, "džingischaniško" būbnijimo. Dabar ir plačiai amerikiečių skaitomą Life žurnalas, panašiai kaip Vienybė pataria: laužtis visais galimais būdais prie žmogaus už geležinės uždangos. Ir Life mano, kad vienas geriausių būdų yra menu keistis, nes meno kalba visiems suprantama. (Jau citavome komisaro Sniečkaus susirūpinimą). Amerikos lietuviui nepatiks, kad Life, be tinkamų pastabų, spausdina žemėlapi, kur Vilnius, Ryga ir Talinas atrodo "sudėtinėmis" Sovietijos dalimis.

Kun. Pr. Gaida klausia Kanados ūkininkus:

— Ar dabar grįžtūmėt Lietuvon, jeigu ji taptų nepriklausoma?

Ūkininkai atsako, Petras Žemaitis:

— Nežinau. Čia mūsų vaikai, mūsų ūkis ... Negalėčiau atsakyti į tą klausimą.

Povilas Liaukevičius:

— Į laisvą Lietuvą visi svajojom grįžti; besvajojant ir betaupant užėjo karas ir sumaišė planus. Dabar, jei Lietuva būtų laisva, važiuotume pasižiūrėti.

Tų ūkininkų klebonas kun. J. Bertašius pridėda:

— Ateiviai turėtų pasilikti čia. Sugrįžus būtų labai sunku pritaipyti prie naujų sąlygų, be to, išieviija Lietuvai reikalinga kaip atsarginis kapitalas bei atrama.

(Cit. iš Tėviškės Žiburiai, IX, 12).

Kur tik pasiklausinėsi, nuoširdūs ir atvirai išievių atsakymai grįžimo reikalui retai kada žada ką geresnio už kun. Pr. Gaidos apklaustuosius. Tad sena mūsų liaudies išmintis gal ir teisinga:

— Atrleka riekė neprilips...

Kalbant apie išievių tautinius uždavinius, pirmoje eilėje būtina atsižvelgti iliuzijomis. Nors tos iliuzijos būtų ir labai mielos ir net šventos, vis tiek jų nereikia vadinti nei išievių uždaviniais, nei pareigomis, nei tautinio išsilaukimo pagrindu.

KUR TU EINI MEČY?

Tokiu užvardymu skaitome laišką "Komjaunimo tiesoje" (š. m. IX, 3). Viešas laiškas yra parašytas vieno jaunuolio savo mokslo dienų draugui, einančiam į dvasinę seminariją. Lietuvoje kandidatų į kunigus dar vis atsiranda. Kai kas dvasinėj seminarijoje pasimoko ir nuo vilčių būti kunigu atsisako. Tai visai suprantama, taip buvo ir kitais laikais. Bet dabartiniams laikais ten kandidatas į kunigus turi būti ypač stiprus, nes jam tenka laikytis prieš organizuotų ir valstybės globojamų ateistų spaudimą. Ir iš tarybinės spaudos laišką "Kur tu eini, Mečy?" tenka minėti kaip vieną iš spaudoje gan dažnai pasitaikančių panašių reiškinių.

Čia minima viešam laiške draugas Jonas būsimam klierikui Mečiui primena praeity buvusią jų glaudžią draugystę, kada jie, moksleiviai, drauge svajojo, mokėsi ir išdykavo. Jonas būsimam klierikui primena, kaip juodu buvo komjaunuoliai, tikėję gra-

Tęsiama 5 psl.

Ir vyskupas V. Brizgys yra teisus, kai katedroje taria: "Nūnai kiekvienas lietuvis yra brangus."

Mūsų konstruktyvumas, ne destruktivumas.

Manding, viešuma žino Tamstą esant Valvadaite Tyšliaviene, bet vienam kitam stokoja didumo tai pripažinti.

K. A. GIRVILAS

1963, 9. 15.

Chicago, Ill.

Gerblamoji Vienybės leidėja P. Valerija Tyšliaviene:

Pristunčiu \$7.00, už kuriuos malonėte siuntinėti Vienybę šiuo adresu: M. Bilūnas, 60 E. 101-st St., Chicago 28, Ill.

Gaudavau Vienybę pasiskaityti iš savo draugo, bet, pasibaigus jo prenumeratai, nēbegaunu. Vienybė man patinka, nes ji stoja už taiką, bendradarbiavimą su lietuviiais, nepaisant, kur jie gyventų, negyvena kerštu, spausdina rimtai apgalvotus raštus. Keista, kad laisvamaniis D. Kuraitis, kuris vyko Lietuvon be reikalo, dabar yra mylimas svečias daugely bažnytinių salių, o Valerija Tyšliaviene, kuri vyko su būtinu reikalu, dabar kai kieno nēkinama. Taigi, matant tai, atrodo, kad tikras pakvaišimas.

M. BILŪNAS

Chicago, Ill.

Vaizdas iš UN Correspondents Circle susirinkimo, kuriame pasidalinta mintimis su diplomatais. Iš k. į d.: Alexander Gabriel ragina ambasadorius trumpiau kalbėti. Gilumoje prie knygų pobūvio šeimininkė Marguerite Cartwright, viduryje S. Narkėliūnaitė, šalia stovi David Horowitz, būrelio vadovas. Aplinkui danų, ispanų ir amerikiečių žurnalistai.

Kur leki, Rusija?

Atominės sutarties pasirašymas ir Vakaruose ir Kinijoje kelia klausimą: Kur Rusija eina? Klausimą ir patys rusai, kaip žinoma, jau per du šimtus, ar daugiau metų svarsto. Rašytojas Gogolis net prilygino "troikos" trenksmui vieškeliu. Veikale "Transformation of Russian Society" (Harvardo u-to leidinys, 1960 m.), kurį prirašė 38 rusų istorijos žinovai-tyrėjai amerikiečiai profesoriai, psichologas prof. H.V. Dicks spėlioja:

Gal būt, technikos-pramonės pažangos dėka rusai savo amžinojo atsilikimo ir netelsybių atsikratę, be to, motinų vis dar šiaip taip perteklių tikybės vertybių veikiami, po to, kai išmirs paskutiniai senųjų leninistų-stalininkų likučiai, o jų vietas užims stambus (jau dabar arti 15-kos milijonų) išsismokslines vidurinis profesionalų

ir vedėjų sluoksnius -- gal būt tik tada galėsime gauti viltimi, kad rusuose galiausiai išnyks puslukiškos, vien gynimuisi prieš "priešus ir persekiotojus," visų ir visko nužvelgiančios paranoidinės nuotaikos. Juk ir rusai, kaip mes, yra įpėdiniai tų pačių gilųjų civilizacijos srovių bei idėjų. Ko jiems trūksta, tai įrodyti, kad, nesidangstant visus puldinėjanti dogmatizmui, nebebijo abejoti ir savo abejojimams šaltai apsvaryti."

Įdomu — rusas, Fordhamo u-to prof. N. S. Timashefas jau 1946 m. parašė apie Rusiją veikalą, su būdingu pavadinimu: "The Great Retreat: the Growth and Decline of Communism."

Anglijoje jau pasirodė laukiama mūsų dr. M. Gimbutienės anglų kalba knyga apie mus: "The Balts." Tikimės, ją netrukus išleis ir Praeger leidykla New York, nes ji bendrai su anglų leidykla šią veikalų seriją apie tautas leidžia.

Išėjo Londone ir kita lietuvių įdomi knyga (ypač vilniečiui): Juozo Mackevičiaus "Road to Nowhere" — apysakos pavydalaus lenko vilniečio atpasakojimas kas vyko Vilniaus krašte rugpj. 1940 — liepos 1941 m. tarpiniu, išleido Collins and Harvard Press. Kaina 25 šil. (\$3.50).

Allen and Unwin leidykla Londone išleido vertimą rusų biologo prof. L. Zenkevičiaus "Biology of the Seas of the USSR" 955 pusl., kaina \$22). Lietuvių įdomus skyrus apie Baltijos jūrą ir joje esamą gyvybę. Rusijos "auszemiškumą" gerai įrodo statistika, kad ją supančios jūros tesudaro 5-tą nuošimtį visų mūsų planetos vandenynų. Autorius yra Maskvos u-to profesorius ir pirmininkas okeanams tirti draugijos.

Kunigų žurnale Lux Christi dr. Savasis sakosi ištyręs, kad bolševikai Lietuvoje yra uždarę 405 bažnyčias, palikę 581. Kaina iš 28 uždare 20, Vilniuje palikę 11.

Am Liet. Gydytojų dr-jamini 50 metų sukaktį (1-mas sus-mas buvęs suauktas 1912 m.) Dr. A. Montvydas prisimena, kad 1907 m. Amerikoje tebuvo 5 lietuvių gydytojai. Šmet jų priskaitoma per 400. Bet ir šiandien, kaip seniau, čia auga kažkodėl draugijon nelinksta. Vienas skaisčiausių veiklos tarpinių buvęs kai buvo gyvas dr. A. Graičiūnas: dvejus metus leista žurnalas Gydytojas (kainavęs po \$2,000 metams), rinkta aukų Vilniaus u-tui, pavargėliams, Lietuvos reikalams. Draugijoje veikla pasižymėjo dar dr. K. Drangelis ir S. Bležis. Dr-ją įregistruota Ilinois vals. 1919 m., o 1951 m. vardas pakeistas į Lithuanian Medical Association. Keturios suvažiavimo metu pateiktos paskaitos įrodė aukštą mūsų gydytojų mokslinį pasirėngimą. Gaila, neparūpinta pranešimo apie veiklą ir darbo sąlygas lietuvių gydytojų Lietuvoje.

Laiške iš Lietuvos Amerikon rašoma: Smagi, lyg kokia didelė šventė būna man ta diena, kai gatau jūsų laišką iš Amerikos,

Stebėtojas

Anglų kalba lietuviškuose laikraščiuose

VYTAUTAS ZALATORIUS

"Mūsų laikraščiai rašo dažnai taip, jog skaitytojams, negyvenusiems ilgesniam laiką Rusijoje ir neįprastais rusiškai išreikštas mintis skaityti, kartais ir nesuprantami ar neįmanomi esti įvairūs jų straipsniai." Taip 1926 m. apie Lietuvos laikraščius rašė didžiausias mūsų kalbos grynintojas J. Jablonskis.

Kas drįstų ginčytis, kad šis tvirtinimas netinka 1963 m. Amerikos lietuvių laikraščiams, žodžius "Rusijoje" ir "rusiškai" pakeitus žodžiais "Amerikoje" ir "angliškai"?

Keista atrodė Amerikos lietuvių laikraščių kalba Vokietijos stovyklų gyventojams prieš 15 metų, neturėjusiems reikalų su anglų kalba. Pilni jie buvo svetimų žodžių, raidžių ir ne-lietuviškai sudarytų sakinių. Nekitaip yra ir šiandien, tik atbukinta kalbinė sąžinė to nebeįjačia.

Lietuvių kalbos taisyklių mūsų laikraščiai nesilaiko, pradėdant pačiu raidynu. Bet kuris laikraštis mirgėte marga tokiomis raidėmis kaip "W" arba "Q," kurių lietuviškam alfabetui visai nėra. Kitos raidės, a, "C"

ir "CH" vartojamos vietoj "K" ir "Č," vietoj "F" dažnai parašoma "PH."

Tos nelietuviškos raidės dažniausiai pasitaiko svetimose tikriniuose varduose. Angliškuose varduose jas kai kas linkęs teisinti tų vardų plačiu paplitimu ir lietuvių tarpe, kaip, pvz., "Chicago," "Washington," "Quemojaus sala" ir kt. Bet ar galima kaip nors pateisinti ne angliškių vardų rašymą angliškais raidėmis lietuvių spaudoje, kai patys angliškai tuos vardus iš kitų kalbų yra perrašę pagal savo kalbos dėsnius?

Štai, pvz., anglų kalba neturi "CH," "Z" ir "IO" garsų. Todėl jie pavardes "Chruščiovos" ar "Žukovas" rašo "Khrushchev" ir "Zhukov." Daugeli garsų amerikiečiai žymi kitokiomis raidėmis, negu mus lietuvių kalba moko. "S" garsą jie perduoda "SH" ženklų, "C" "CH," "Q" "TS" ir t.t. Bet argi mes, turėdami turtingesnę abėcėlę, turime vergiškai juos pamėgdžioti ir rašyti "Mao Tsetungas," "Chou

En-lai" ir "Shigemitsu" (japonu diplomatas)?

Garsai "J" žymėti amerikiečiai vartoja "Y" raidę. Garsą "E" dažnai parašo "EH," kaip, pvz., Indijos premjero pavardėje "Nehru." Kiekviena gyva ir stipri kalba pajėgia svetimybės savaip suvirškinti, pritaikinti prie savos sistemos. Argi "seniausia indoeuropiečių kalba," į kurią tiek prakaito yra įdėję daug šios, jablonskiai, būgog ir jaunia, to nepajėgia padaryti? Pajėgia, kaip geriausių jos vartotojų raštai parodo!

Čia ir vėl peršasi Jablonskio citata: "Kultūringesnių kraštų žmonės, kurie ima laikraščio darbą dirbti, visur turi mokėti ir kalbą to laikraščio, kuriam jie ką rašo arba kurį jie redaguoja. Tik Lietuvoj kažin kodėl redaktoriams, rodos, jokio cenzo nėra reikalo dabar turėti."

Mūsų kalbininkai seniai siūlo svetimvardžius rašyti iš tarimo, taigi "Čikaga," "Vašingtonas," "Nėru," "Ču En-lai," "Dego-

lis" ir t.t. Tokia rašyba vartota ir nepriklausomoje Lietuvoje, ir dabartinėje jaja vadovaujamas. Argi mes norime sukurti kokį naują dialektą "amerikankai," kuriam, tiesa, dr. A. Margeris jau ir žodny yra parašęs?

Nemažiau skurdų skaitant ir lietuviškų pavardžių rašymą. Kas nežino, kad lietuviškos mergaitės, moters ir vyro pavardės yra rašomos su skirtingomis galūnėmis?! O vistiek laikraščiai margoja tokiomis pavardėmis kaip "Viktorija Mass," "Margareta Desmond" arba net "Mrs. Betancourt" (Venecuelos Prezidento žmona). Kodėl "Mrs.," o ne "Senora," jeigu jau svetimųjų kalbų vaikomasi? O turėtų būti "V. Masytė," "Margarita Desmondienė" ir pania Bertankurtienė.

Kai kuriuose varduose, pvz., adresuose gal ir sunku ar nepraktiška sulietuvinėti pavadinimą, bet tada reikia vartinti kabutes, didžiulias ar koki kitokį būdą svetimieš žodžiams išskirti. Pvz.: Siemetine PUORTA JŪROŠ DUGNE bus vasario 23 d. "Western Ballroom" salėje.

Pradėjus norisi ir baigti su Jablonskiu:

"Mūsų laikraščiai, nesinaudodami skaitytojų reikalui kalbos nurodymais, sunkina darbą ir lietuvių kalbos mokytojams ... Be galo skurdu mokytojai aiškinti savo mokiniams, kad iš savo laikraščiu jie kalbai tuo tarpu nieko tikrai gera ner... Dar skurdžiau esti mokytoju, kurs savo mokiniams ... turi aiškinti, ... kad mūsų dienraščiuose rašo kiekvienas dažnai kaip tinkamas, kad mūsų dienraščiams kalba nerūpi."

Per šešerius metus, prie A. Račiūno operos "Marytė" ir J. Jūzeliūno baleto "Ant Marių Kranto," V. Klova parašė 3 operas ("Pilėnai," "Vaiva" ir "Duktė"), B. Dvarionas operą "Dalia," V. Baumila "Paskenduole," B. Gorbuls-kis satyrinę "Frankas Krukas" ir operetę "Melė ir Skarda," J. Indra sukūrė baleto "Audronė," E. Bal-sys "Eglė Žalčių karalienė."

Iš kairės ir iš dešinės

Atkelta iš 4 psl.

Žia komunizmo ateitimi. Juodu mokslivais būdami juokėsi iš tikinčiųjų, "nepagalvodami apie tai, kad įžėdziamė jų jaumus." Toliau būsimasis klerikas susigyveno su savo religinga šeima, su juos lankančiu ir remiančiu kunigu. Religininkų globą jis jautė ir tarnaudamas tarybinėje armijoje.

Ir dabar jau subrendusio kandidato į kunigus draugas Jonas negali suprasti:

-- Kaip tu taip greitai galėjai parduoti save, savo neramius troškimus? Kaip tu galėjai savo prasmingą gyvenimą iškelsti į niūrius bažnyčios skliautus?

Šie draugo Jono klausimai (jie taip suformuluoti, kad teturi tik vieninteliu pačiam Jonui reikalingus atsakymus) yra charakteringi dabartinėj Lietuvoj vedamai propagandai. Jie, tie klausimai, visai ir minties neprileidžia, kad religingumas nėra pardavimo ar pasidavimo aktas. Bolševikinis ateizmas tikinčiojo kataliko sieloje mato tik klaidą ir tamsuoliškumą. Bolševikinis ateizmas tikėjime temato tik suktybes ir apgavystes. Ateistai labai džiaugiasi tikinčiųjų nusikaltimais, dvasiškijos silpnėmėmis ir panašiais reiškiniais. Apie tikinčiųjų šventumą ateizmas nutyli, apsimeta negirdėjęs kad milijonai tikinčių-

jų visomis jėgomis siekia mylėti artimą kaip patys save.

Bolševikinis ateizmas praktikoje nupuola į brutali žmogaus sąžinės persekioją ir drauge uoliai daboja, kad persekiojamieji neišdrįstų apie savo nedalią nei prasižioti. Ir toks ateizmas laikomas vienu iš pačių svarbiųjų būtinų komunizmo elementų. Žmoniškiu būtu čia ieškoti ne religininkų klaidos, o didelės komunizmo silpnybės.

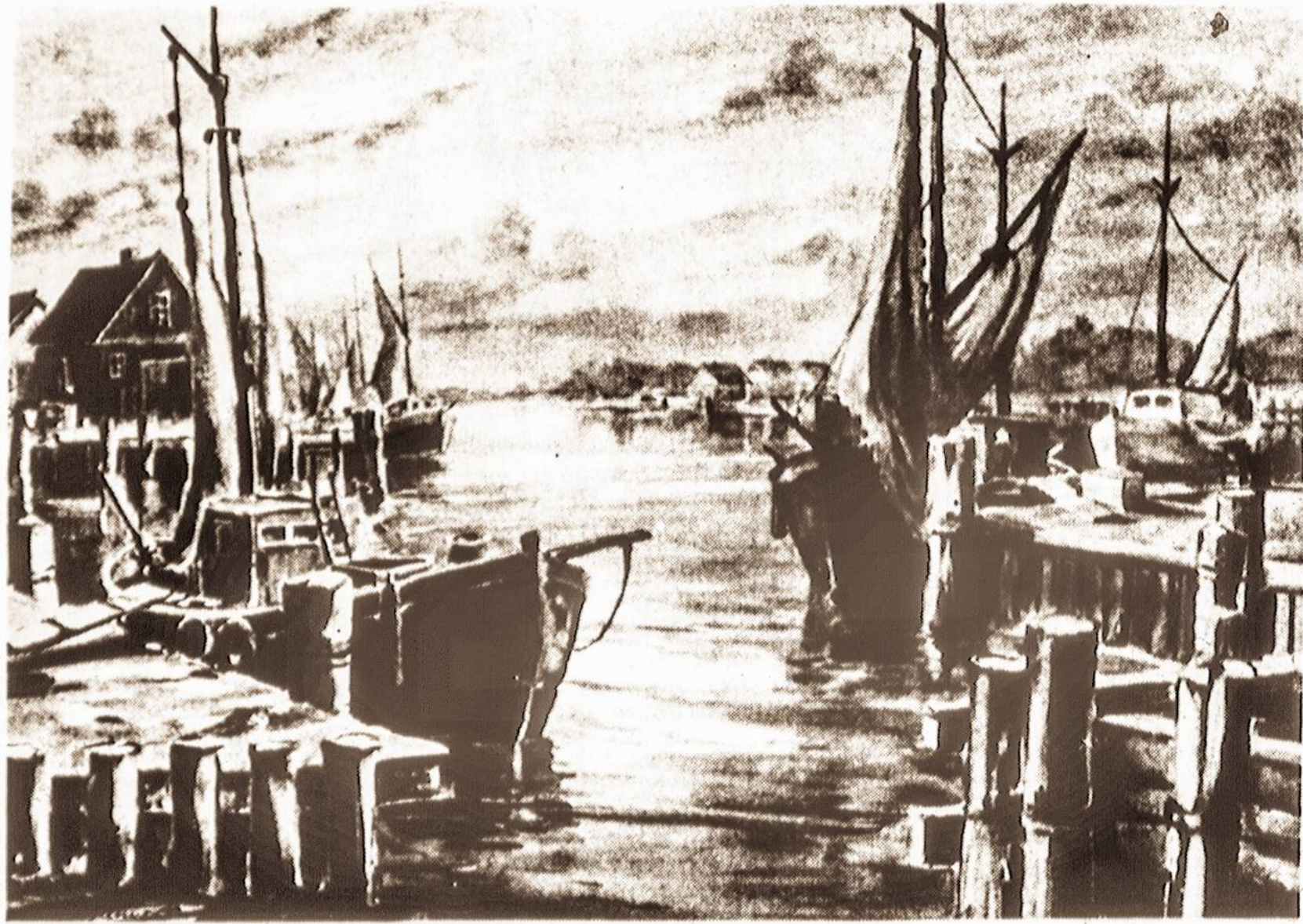
Ne tik ateistams, bet ir didelei daugumai tikinčiųjų yra nepriimtina šitokia vienuoliska dvasios būseną:

"Matau Tavo akyse visa tai, Ką Tu esi sakęs apaštalam. Ir prisiekiu: tai tiesa. Gyva tiesa, dėl kurios Tau atnešiau Savo jaunystę. Pasiliksiu, gersiu Tavo taurę, Kančios taurę saulėleidy, Ir rasiu laimę su Tavim."
(Laiškai Lietuviams, 1963 psl. 279)

Taip, kaip yra žmonių, linkusių būti karliais, kovotojais už socialinį teisingumą, yra linkusių būti mokslininkais, menininkais ir t. t., taip yra žmonių religingų, ieškančių ir surandančių laimės ryšį su Dievu. Kodėl komunizmas šiems žmonėms nepripažįsta teisės gyventi?

DAILININKAS ČESLOVAS JANUŠAS

ŽVEJŲ LAIVAI MAINE PRIEPLAUKOJE (akvarėlė)

Dvi sukaktys

Salomėja Narkėliūnaitė

Jei metals skatėtuotum dailininko Česlovo Janušo kūrybą, tai šiemet išėitų jo dvi sukaktys -- trisdešimt metų, kai jisai tapo paveikslus ir dvidešimt penkeri metal nuo pirmosios jo kūrinių apžvalginės parodos, kurią suorganizavo Lietuvos Dailininkų Sąjunga.

Tačiau, nepaisydamas nė vienos tų sukakčių, dailininkas dabar užsiėmęs labiau nei būtų buvęs kitais kuriais metais -- eilė lietuviškų kolonijų yra pareiškusi norą surengti jo kūrinių parodas -- ir todėl dailininkui dabar svarbu peržvelgti, ką jisai turi ir ką galėtų savo tautiečiams parodyti.

O pasirinkti, atrodo, jisai turi iš ko. Kai anąkart buvo progos nufilmuoti dalį jo paveikslų, papildant filmą, pradėtą Kazio Motūzo, prieš vežant jį rodyti į Pietų Ameriką, teko nusistebėti, pamačius, kiek kūrybinio lobio sukaupta jo namuose, Richmond Hill, kur jisai gyvena su savo žmona ir su sūnum Saulium bei jo šeimma. O ką kalbėti apie tuos paveikslus, kurie nutapyti Nepriklausomoje Lietuvoje ar Vokietijos tremtyje.

Gal net patsai dailininkas

turėtų vargo tiksliai nuskaiti, kiek drobės gabalų prabilo iš po jo teptuko spalvų varšomis. Dailininkas savo studijoje turi daug paveikslų, tačiau dar daugiau jo kūrinių puošta lietuvių namų sienas, o jo jūros, viena mėgliausių jo paties temų, taip pat yra ir viena populiariausių publikoje. Kaip anuomet Lietuvoje, taip ir dabar, dar ne vieno lietuvių svajonė savo bute turėti Janušo nupieštą jūrą.

Bet ir visa Janušo kūry-

ba, ar tai ji vaizduotų pajūrį ar kokį kitą peisažą, yra populiari tarp tų, kurie žavisli realistišne dailininkų kūryba, nepaisant kaip garsiai tebešūkautų ir save garsintų vadinamasis abstraktinis menas.

Įdomu ir su Janušu ta tema pasikalbėti. Kaip realistišnis kūrybos atstovas, jisai, be abejo, turi teisę savąją kryptį ginti, bet jisai, atrodo, turi ir gerų argumentų abstraktinei diskredituoti.

Štai, pavyzdžiui, kaip

PASVIRĖS GLUOSNIS (CONNECTICUT) (Aliėjus)

ŠO metų

Jisai samprotauja apie tąjį "madingą" meną, kai kurios mūsų spaudos keliama į padanges:

— Menas nėra mados reikalas — jo negalima suplakti nei su besikeičiančiomis spalvomis, nei su įvairuojančiais vyrų kakraiškėlių kirpimais.

Menas turi stovėti aukščiau visų madų. Jis privalo nešti tiesos ir grožio vėliavą. Gali abstraktizmas sąmoningai laužo tiesą ir nekina grožį. Sunku būtų eiti gretose su tais, kuriems abstraktizmas "kurti" padeda pusantrų metų vaikais, dažuose išmirkyti kirminai, papūgos ir beždžionės, dažus tašką automobiliai ir pan.

Būti realistu mene reiškiama būti ne mėgėju. Menas šaukiasi ne mėgėjo, o profesionalo, jis ieško ne vaiko pastangų, bet subrendusios jėgos. Man atrodo, kad abstraktizmas, nelyginant kaip mullo burbulas, keičiasi spalvomis, bet jis pasilieka tuščias viduje. Užtai realizmas visiškai nėra prielaimas abstraktistams, nes jie neturi jokio tikro pasiruošimo. Todėl ir nenustabu, kad visos didžiosios Amerikos dailininkų sąjungos, kaip, pvz., National Academy, American Professional Art League, Hudson Valley Art Assn., St. Luke's Art League ir kt., į savo rengiamas parodas visiškai nepriima abstraktistų.

Toliau kalbamės su dailininku apie kūrybos kaip darbo sunkumą. Klausiu jį, ar gali taip iš tikrųjų būti, kaip kai kurie abstraktistai skelbia, kad abstraktiškai

tapyti yra daug sunkiau nei realistiniai.

— Man atrodo, — sako dailininkas, — tokie pareiškimai yra tikras nesupratimas. Jie gali išeiti tik iš lūpų tų žmonių, kurie patys arba yra nedailininkai arba nežino, kas yra menas ir kokie jo uždaviniai. Dažų taškymas bei tepimas ant drobės dar nereiškia tapybos, lygiai kaip ir sutrūnijusio medžio ar surūdijusios geležies gabalas dar nerodo skulptūros. Tapyba turi į žmogų kalbėti, o kalbėti gali tik tada, kai dailininkas sugrąžina daiktus drobei suteikti prasmę. Kai dailininkas neturi ką pasakyti arba nesugrąžina išsireikšti, jis tampa abstraktistu...

Dailininko Janušo kūryboje tiek daug Lietuvos ir bendrai lietuviškų motyvų. Paklaustas, kodėl daugelis mūsų dailininkų savo kūryboje nevaizduoja Lietuvos gamtos ar bendrai lietuviškų motyvų, atsako šitaip:

Tikrovėje didžiulia jū to nedaro, nes negali. Kaip gi gali dailininkas vaizduoti Lietuvos gamtą ar jos krašto gyvenimą, jeigu jis niekad nesigilino, nestudijavo ir nematė Lietuvos, kurioje jis tada gyveno. Jam artimesni buvo Paryžiaus bulvarai ir Paryžiuje besireiškiančios meno srovės. Tokie dailininkai ir negali Lietuvos vaizduoti. Bet buvo visdėlio ir tokių dailininkų, kuriems klausučių ulytėlės, Nida, Žvejai Lietuvos pajūryje ir Aukštaitijos peizažai buvo brangesni už Paryžių, nors ir jie buvo buvę ir Paryžiuje, ir Berlyne, ir Romoje. Tie dailininkai savo kūryboje išlaikė tautinį individualumą.

GUBOS PRĖ KLUONO (A lie jus)

lumą. O koks gi abstraktistų tautinis individualumas? — klausia dail. Janušas.

O ką dail. Janušas mano apie abstraktininkų ir jų propagandininkų balsus, būk, mūsų žmonės atsilikę, nesuprantą jų meno arba prie jo dar nepriaukę?

— Nieko nėra lengvesnio, — sako dail. Janušas, — kaip apkaltinti žmones. Man atrodo, kad tai pats pigiausias būdas apsaugoti nuo tikros kritikos, o tuo pačiu kitiems, skirtingai galvojančioms, bandyti užčiaupti burną.

Čia man prisimena ta pasaka apie nuogą karalių, kurio "drabužiais" visi gėfėjosi, kai tuo tarpu tikrovėje jisai buvo visiškai nuogas, bet tik kitų įkalbėtas, kad pasipuošęs, tik niekas jam nedrįso apie tai pasakyti. Tik vaikutis, kuris dar

nesuprato, ką reiškia patalpinimas ir baimė, iš minios ėmė šaukti, kad karalius nuogas. Atrodo, kad tokių drąsuolių ir dabar reikiama, ir juo bus jų daugiau, tuo geriau. Panašia prasme veiktį ragina Kalifornijos ir kt. universitetai, kad žmonės išdrįstų pareikšti viešai savo tikrą nuomonę.

Juk dar, rodos, nepamiršome vienos tokios bostoniečių grupelės suredaguoto atsišaukimo mūsų kultūros "nuosmukio" reikalu. Tai tik vienas tokios taktikos pavyzdžių praktikoje, o, manau, kad patikrinus tuos, kurie kaltina kitus kultūrinio atsilikimo, galima būtų rasti, kad jie patys mažiausiai tos kultūros turi, o dažnai net be mažiausio pasirėngimo kalbėti kultūros, o ypač meno klausimais.

O ar Janušas pats kar-

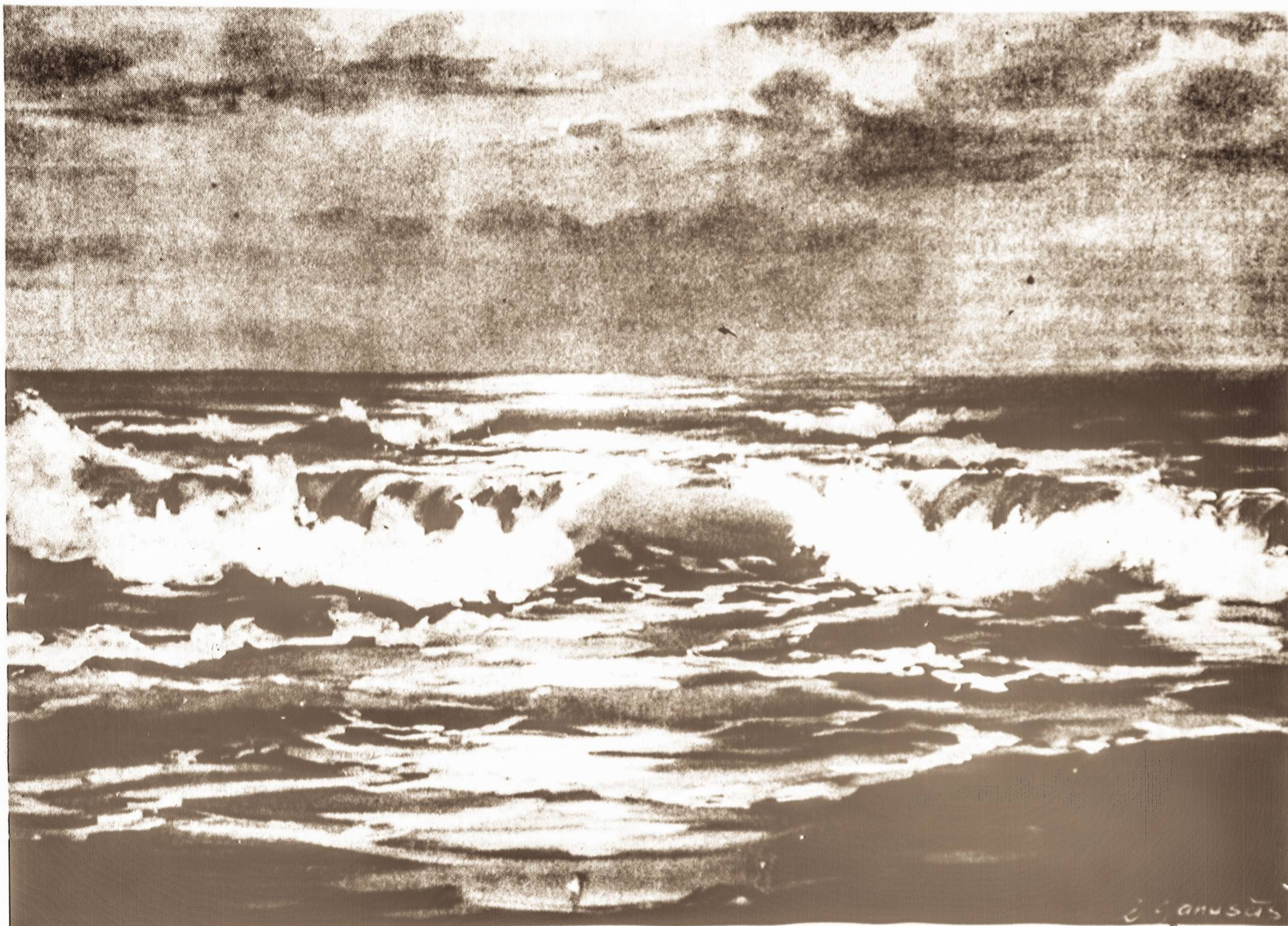
tais nepabandęs abstraktiškai tapyti ir kaip jam tai sekasi? Į tai dailininkas atsako:

— Labai gerai sekasi. Per vieną valandą sykiu esu daręs 22 abstraktus.

Savo nuomonę pareiškdamas, bet savo kolegoms, abstraktizmo atstovams, nieko blogo nelinkėdamas, dail. Janušas vėl pasineria į savo realizmą ir dabar kalbamės apie 30 metų jo realizmo tarnyboje.

Šalia paveikslų, kurių buvo įsigiję Vyt. D. Kultūros muziejus, Vilniaus m. muziejus, Mokslo Akademija, Kūno kultūros rūmai, ministrų kabineto rūmai ir visų tų, kurie puošė lietuvių butus Lietuvoje, dail. Janušas yra daręs ir dekoracijas. Valstybės teatrui Kaune jisai dekoravo St. Santvaro "Kaimynus," Vienuolio

Tęsiama 9 psl.

PREMIJUOTA JŪRA (Akvarėlė)

Mano apsilankymas Lietuvoje

TRAKŲ PILYJE

Pagalčiau automobilis pajudėjo Trakų link. Kartu vyko filmininkas Eugenijus Mačius ir fotografas Z. Serafinas, kuriuos iš vakaro prašiau dar pusdienį pašvęsti mano apsilankymui Trakuose. Jau patyriau, kad tokia šaltyje, o ypač kai nuolat sniega, filmuoti ir fotografuoti be pagalbos beveik neįmanoma.

Į Trakus taip pat lydėjo Jonas Stasiulionis, kurio dėka Lietuvoje turėjau progos pamatyti daug daugiau negu eilinė turistė.

Iš Vilniaus iki Trakų — 28 km. Kelias apsnigtas, bet automobilis važiuoja pilnu greičiu, be jokių grandinių ant ratų. Dan Kuraitis savo įspūdžiuose visai teisingai rašė, kad Lietuvos keliais jis nebūtų galėjęs važinėti savo "Buicku". Jo automobilis jau būtų kur nors išklimpęs, nes tokiais sniegu užpustytais keliais su "Buicku" nebūtų buvę galima pajudėti. Tuo tarpu tas "Zimas" lekia, kaip pašėlęs...

Vienas iš Trakų pilies gynybos bokštų.

Į Trakus keliu užtruko apie valandą. Automobilio langai apšalę, nieko nematyti. E. Mačius, kaip ir ne vienas to amžiaus jaunuolis Amerikoje, paskendo savo pasaulyje: jis iš kišenės išsitraukė brošiūrą ir giliai susikaupepęs skaitė apie Glenn Miller ir kitus džiazos garsenybes.

— Atrodo, kad jūs čia labai susidomėję amerikonišku džiazu, — Mačiui pastebėjau.

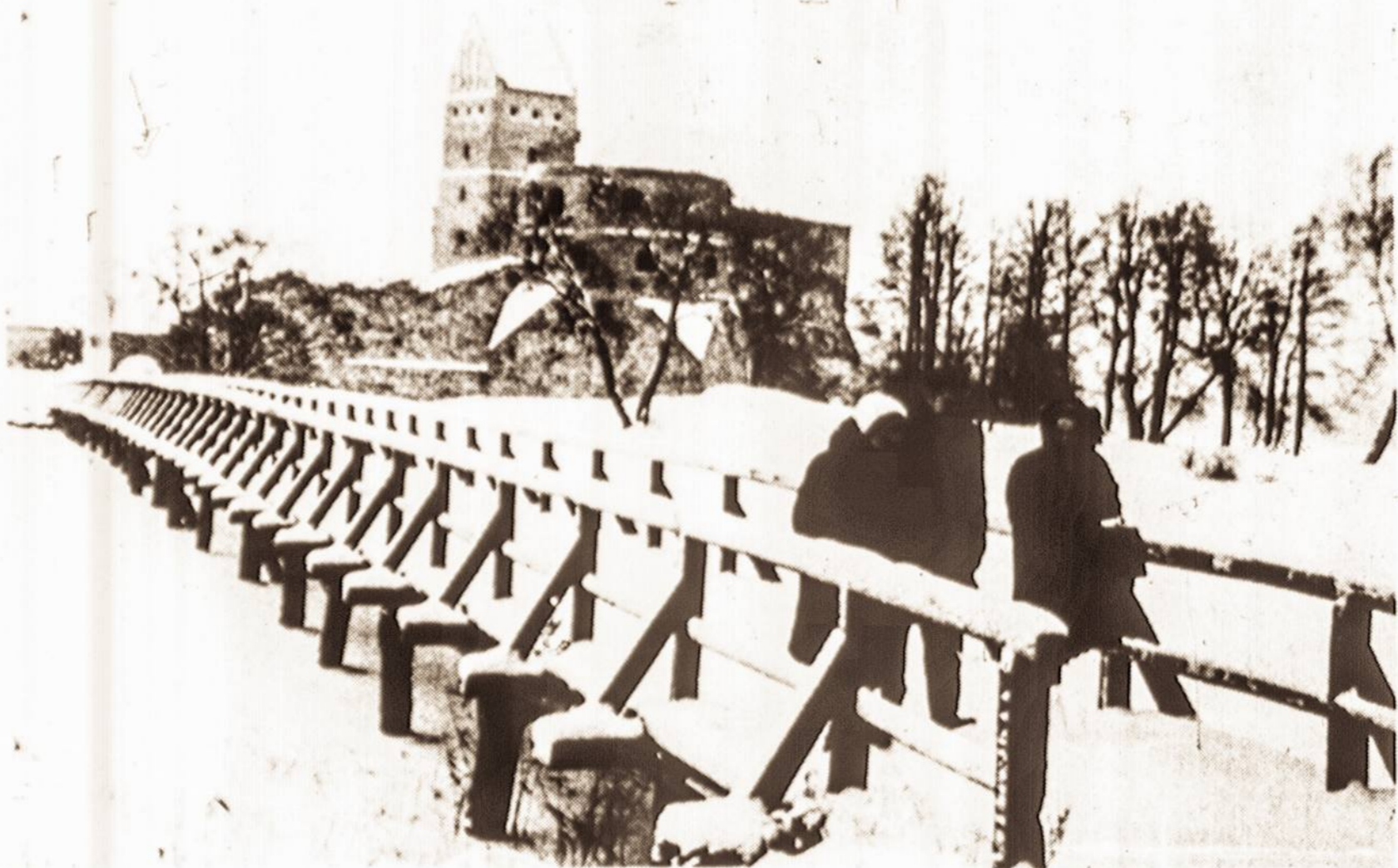
— O, taip, — jisai atsakė ir suminėjo visą eilę vardų, norėdamas žinoti, kaip jie Amerikoje vertinami.

Deja, šioje srityje buvau visiškai ignoranti, net Mačius nustebo kokia aš amerikietė, jeigu nepažįstu nė vieno jo sumintų džiazos orkestrų vadovų.

Tuo tarpu, kai Mačius skaitė apie Glenn Miller, Serafinas deklamavo Maironį:

"Pelėsiams ir kerpe apaugus aukštai
Trakų štai garbinga pilis!
Jos aukštus valdovus užmigdė kapai,
O ji tebestovi dar vis.
Bet amžiai bėga, ir griūvančios sienos
Kas dieną nyksta, apleistos ir vienos!

Taip Maironis rašė 1892 m., važiuodamas pro Trakus: jo širdis verkė iš skausmo, jis

Trakų pilį aplaidžiant...

braukė ašaras, beplaunančias jo skruostas... Kaip Maironis būtų apdainavęs Trakus, jeigu jis čia būtų lankęsis 1962 metais?

Pelėsių jau nebematyti, o visos griūvančios sienos — atstatytos. Pilis neapleista, nes čia nuolat būdi prižiūrėtojai ir nuolat lankosi turistai. Ežeras gal dar veržiasi platyn, bet šią 1962 m. gruodžio 26 dieną, viskas užšalę ir "Galvės" ežere tematyti čiuožikai...

Koks puikus vaizdas!

Tai "Lietuvos papuošalas" — sakė vilniečiai. Bet man atrodė daugiau nei "papuošalas". Tai Lietuvos šventovė, kurios praeities romantika kiekvieną čia apsilankiusį užkrečia gilia meile savo protėvių Tėvynei.

Eidama Trakų žeme, tais pačiais takais, kuriais, turbūt, kadaisė vaikštinėjo Gediminas su savo sūnumis Algirdu ir Kęstučiu, ar kunigaikštis Vytautas su Birute, savo mintimis persikėliau Amerikon. Grįžusi ten, galvojau, kiekvieną Amerikoje gimusių lietuvių raginsiu apsilankyti Lietuvoje, vien Trakus pamatyti.

Nors mums, ten gimusiems, daug kas kalba "Lietuvą galima mylėti iš tolo", bet tai ne tiesa... Lietuvą reikia pažinti iš arti, kad išelviijoje gyvendami neištautėtume.

Apvaikštinėjusi visą pilies rajoną, išlandžiojusi gynybinius bokštus ir aplink pilį atremontuotas kareivines, tiek buvau sušalusi, kad jau verkdama prašiau užėiti į vidų.

Užlipome į pilies antrąjį aukštą ir čia suradome kambarį, kuriame prie smarkiai įkaltusio krosnies sėdėjo dvi budėtojos. Kaip jauku ir malonu. Čia, spėjama, buvo Birutės kambarys.

Netrukus atsirado Ramanauskienė, Trakų prižiūrėtojo žmona. Paskui mus atėjo ir daugiau lankytojų ir ji mums visiems aiškino apie Trakų pilies restauravimo darbus bei jo kambarių įrengimus.

Ramanauskienė savo rankoje laikė glėbį raktų. Atrakinusi duris, ji pakvietė visus į gretimą

Viename iš Trakų pilies kambarių.

kambarį. Čia, ji aiškino, turbūt, buvo Vytauto miegamasis, nes iš šio kambario galima apėiti visą pilį; ir viršutinius kambarius, ir nusileisti į žemę ir kiemą.

Eksponatų čia surinkta labai daug: įvairūs ginklai, pinigai, indai, šarvai, net anų laikų drabužiai. Tai vis archeologų iškasti duomenys Trakų apylinkėse. Jų darbas dar vis nebaigtas, nuolat kasinėjama ir vis randama naujų duomenų iš Lietuvos praeities.

Ramanauskienės lydimi apėjome ir kitus Trakų pilies kambarius.

Dešinėje pusėje — antrame aukšte — didžiulė reprezentacinė salė, kurioje praeityje buvo rengiamos puotos, o dabar įrengta skaitykla ir sutelkta pilies archyvinė medžiaga.

Slaurais laipteliais lipome į kitus aukštus. Aplankėme daug kambarių, kuriuose eksponuojami Lietuvos dailininkų ir skulptorių darbai. Pilies viršutiname kambaryje, turbūt, praleidau daugiausia laiko, nes čia buvo ne tik įdomu žiūrėti per langus, bet ir pati įdomiausia keramikos paroda. Kiek čia puikių darbų ir gražių audinių. Bet nė vieno dailkello negalima nusipirkti, viskas — valstybės nuosavybė.

Kai Trakų pilį palikome, jau ir saulė nusileido ir vėl pradėjo snigti. Serafinas, matydamas, kaip aš sušalau, nusimovė savo pirštines ir privertė mane jas užsimauti.

Bus daugiau

Psichiatrija - nauja medicinos mokslo šaka

Daugelis dar ir dabar nežino kas yra psichiatrija. Tai nauja medicinos mokslo šaka. Jos uždavinys yra surasti priežastis žmogaus galvojimo, jausmų ir elgesio sutrikimų ir tuos sutrikimus gydyti, šalinant minėtų sutrikimų priežastis.

Gydyti reikia ir asmenybę, ne tik vien kūną. Psichiatrija mato žmogų ne tik kaip gyvą organizmą, bet ir kaip galvojančią, jaučiančią ir besiveržiantį individą. Vis daugiau patiriama, kad daugelis ligų yra NERVINĖS KILMĖS. Pvz., skrandyje žalzdos — jos atsiranda dėl nervinių įtampų. Tokiomis žalzdomis žmonės pradės mažiau sirgti tada, kai jie geriau išmoksta savo nervus tvarkyti.

Taip pat padidėjęs kraujospūdis — ypač, kai kurios jo formos, daug rišasi su sutrikusiais nervais.

Tam tikra rūšis reumato, kuri išsukinėja sąnarius,

ir daugelis kitų ligų savo pagrinde turi nervinę pakrikimą.

Psichiatrija dar mūsų žmonės nesinaudoja reikiamai — jiems psichiatrinis gydymas yra neįprastas — jis reikalauja daug kantrybės iš paciento, ir daug laiko.

Pvz., psichiatras, gydymas berniuką, su juo žaidžia, sviedinį ritinėja (Prisiminkit, kad yra dar taip atsilikusių mūsiškių, kurie tvirtina, kad vaikui žaidimas nereikalingas! Tat — išmokime skirti grūdus nuo pelių!). Tūlas pasakys: Koks čia gydymas — nei piliulių, nei injekcijų, nei operacijų! Bet tai ir yra psichiatrija. Toks gydymas nedaug naudoja vaistų. Tik sunkiais atsitikimais elektrinis šokas ar insulino gydymas. Svarbiausias žodis psichiatrijoje yra PSICHO-TERAPIJA.

DR. ŽIRGULIENĖ

Grupė Vasario 16 Gimnazijos šokėjų, dalyvaavusių šokyje "Paparčio žiedo stebuklas". Viduryje šoklo autorė ir mokytoja - Eliza Tamošaitienė.

Apie Lietuvos kolchozininko padėtį

(IS PASIKALBĖJIMO SU IŠ LIETUVOS ATVYKUSIAIS)

Nesenai iš Lietuvos atvykę į Vakarų ELTOS atstovai buvo paklausti apie kolchozininkų padėtį. Į klausimą, kokie buvo kolchozininkų atlyginimai jiems išvykstant iš Lietuvos (1962 m.) jie atsakė:

— Kolchozininko atlyginimas pareina nuo kolchozo likučių kiekio, po to, kai duoklė valdžiai jau atiduota. Kolchozas, kur manteko gyventi, vidutiniškai mokėjo už darbadienį 9 kapeikas ir kiek mažiau negu pusę kg. grūdų... Kiti kolchozininkai už darbadienį gaudavo vos 4 kapeikas ir tik ketvirtadalį kg grūdų. Visų kolchozininkų gyvenimo pagrindas yra jų sklypeliai. Tie, kurių sklypelis yra derlingas, gyvena gerai, o kurių yra blogos žemės — skursta.

— Kokia pagrindinė kolchozininkų skurdo priežastis?

— Mūsų nuomone, tai — planai. Pavasarį, javams dar tebesant nepasėtiems, jau yra smulkiai apskaičiuota, koks bus (ar tikriau — koks turi būti) derlius. Kai ateina ruduo, duoklė yra nustatoma grynai pagal planus, visiškai neatsižvelgiant į gamtines sąlygas ar kurias kitas aplinkybes.

Mums neteko girdėti, kad kuris nors kolchozas mūsų apylinkėje būtų sugebėjęs pagaminti ar patiekti užplauotą kiekį ūkio gėrybių. Rudenį dirvoms būnant ištižusioms nuo rudens lietu ar sniego, siekiant būtinau įvykdyti planą, grūdai visvien būdavo supilami dirvon (antraip, būtų laikoma sabotažu) ir, žinoma, iš tokio pasėlio niekas neišeidavo. Visiems buvo aišku, kad tai beprasmis grūdų eitvojimas, tačiau juk planas reikia įvykdyti...

Ne tik kolchozininkų atlyginimas yra skurdus, bet ir bendras vietos miestų ar miestelių aprūpinimas priklauso nuo neteklių, kuriuos juk apsprendžia grynas užplanavimas. Mūsų rajono kepyklose, kur visi pirkdavome duoną, labai dažnai jos nebūdavo ir visuomet

tekdavo stovėti vidutiniškai apie tris valandas eilėje iki gauti duonos kepalą. Būdavo, keturias valandas išstovėjęs grįžti namo tuščiomis, nes kepykla pritrūkdavo duonos. Miltai būdavo retenybė kepyklose.

Gegužės pirmąją ar spalio revoliucinės šventės dienomis žmonės gaudavo po 1 kg miltų. Rinkimų proga būdavo dalinamos baltų miltų bandelės ir po stikluką degtinės. Šiaip jau kasdienybė būdavo itin kasdieniška — bulvės, bulvės ir namie pasigaminatas maistas. Kartais pritrūkdavo įvairių prekių. Dažnai nebūdavo cukraus. Kartą 3 mėnesius nebuvo rūkalų. O rūkomo popieriaus beveik niekada nebūdavo.

— O kaip tie planavimai atsiliepdavo į jūsų kolchozo gyvulius, jų skaičius?

— Čia buvo įvairių sunkumų. Kai, pvz., kolchozas turėdavo priauginti užplauotą skaičių gyvulių, tai labai dažnai — ir be kokio plano — tam tikras skaičius gyvulių nugaišdavo. Rudenį kolchozas visvien turėjo turėti užplauotą skaičių, tad kolchozo vadovybė, kur įmanoma, pirkdavosi gyvulius (kad ir nusususius), tik kad turėtų "reikiamą" skaičių. Pirkimui panaudoti pinigai buvo imami iš kolchozininkams apmokėti išteklių. Tad suprantama, kad kolchozininkų atlyginimas būdavo taip neišpasakytai menkas. Būta metų, kad ir jokie atlyginimo nebuvo.

Beje, dėl stimpantių gyvulių... Konservų įmonės darbininkai pasakojo ir tai visa tikra, kad tie gyvuliai būdavo "sunaudjami" konservams.

— Ar tik kolchozininkai būdavo kalti dėl planų neįvykdymo?

— Taip, vis kaltina kolchozininkus. Juk niekas nei na dirbti nebūdamas varomas, o vadinamieji brigadininkai — tai ne kas kita kaip varovai darbams. Varomas žmogus sunkiau spėja laiku atlikti darbą. Labai dažnai

Tęsiama 10 psl.

"Paparčio žiedo" ieškotoja - Vanda Endriukaitė.

"KOL NEVĖLU"

Rodymas įvyks Sekmadienį

Rugsėjo-Sept. 22, 1963

Pradžia 2:30 val. dieną

Schwaben Hall

474 Knickerbocker Ave., Brooklyn, N. Y.

Šalia žavingo meninio filmo "Kol nevėlu", bus rodoma ir keletas kronikinių filmų. Filmu rodomas tęsis apie 3 valandas.

Liet. Stud. S-gos Centro Valdyba 1963-64 mokslo metams išrinkta ir į ją įeina šeši nariai iš Detroito ir vienas iš Chicagos. Naujoji valdyba pareigomis pasiskirstė sekančiai: Algis Zaprackas — pirmininkas, 4120 Yorba Linda Drive, Royal Oak, Mich., Arūnas Udrys — vicepirm., Petras Kausteklis — išd., Giedrė Bajorūnaitė — sekretorė, 16210 Ilene, Detroit, Mich., Algis Bublys — užsienio skyriaus reikalams, Gina Staniulytė — spaudos ir informacijos reikalams, Audrone Valaityte, Chicago — pareigūmų reikalams. Studentų Gairių redaktorium pakviestas kol. Rimantas Griškėlis, 8485 Dixie Lane, Dearborn 6, Michigan. Visuotinis metinis lietuvių studentų suvažiavimas įvyks lapkričio 28 — gruodžio 1 d. New Yorke.

G. Staniulytė

Sausio 1 d. sukaks 250 metų nuo Donelaičio gimimo

Lietuvių gyvenime artėja didelė, nepaprastos svarbos sukaktis, kuriai lygtos, man atrodo, šiame amžiuje jau nebebus, 1964 m. sausio 1 d. sukaks 250 metų nuo lietuvių poezijos kūrėjo Kristijono Donelaičio gimimo. Iki šios nepaprastai reikšmingos datos liko tiksliai 4 mėnesiai, bet lietuvių spaudoje aš ilgšiol nepastebėjau jokių žinių apie pasiruošimą šiai tautinei, tarptautinai svarbiai šventei. Todėl drįstu atkreipti į tai dėmesį ir padaryti sekančius pasiūlymus:

Paskelbti 1964 metus Kristijono Donelaičio metais.

Visose Lietuvos kolonijose, bet dar svarbiau -- visuose Amerikos ir užsienio universitetuose bei kolegijose, kur dirba, profesoriauja ar studijuoja lietuviai, skaityti paskaitas ir ruošti parodas Donelaičio ir lietuvių poezijos reikšmės išskirti. Taip pat skaityti referatus visose užsienio organizacijose bei institutuose, kur lietuviai yra

narais ar bendradarbiais.

Išleisti Lituanus specialų Donelaičio ir lietuvių poezijos numerį (šį pasiūlymą esu jau asmeniškai padaręs Lituanus redakcijai), taip pat paskelbti Baltic Review numerį, pritaikytą Donelaičio sukakčiai (tas faktas, kad amerikiečiai, rodos, nutraukė pašalpa šiam žurnalui, turi kaip tik paskatinti lietuvius ir kitus baltus ir toliau tęsti Baltic Review leidimą, savo jėgomis; politikai turi galvą suprasti, kad savita kultūra yra dideliu politinės bei tautinės propagandos ginklu ir kovos pagrindu už Baltijos tautų valstybinę nepriklausomybę). Čia beveik nėra prasmės kelti tai, kas yra visiems ir be to aišku, būtent, kad Metmenys, Aidai, Lietuvių Dienos ir kiti žurnalai bei laikraščiai irgi išspausdintų specialius Donelaičio numerius.

Išleisti angliškai pilną Donelaičio raštų rinkinį gerų anglijo-amerikiečių poetų vertimuose. Rūpintis Donelaičio poezijos vertimu į prancūzų, italų, ispanų ir kitas kalbas. Vokiečių vertimai yra pasenę ir čia reikia akcijos naujai vokiškai interpretacijai paruošti (Ilgšiol geriausių Metų vertimų yra rusų poeto D. Brodskio pilnas vertimas ir žymaus rusų poeto-tremtinio Vjačeslav Ivanovo išversti fragmentai; šiais darbais, kartu su pažodiniu vertimu iš lietuvių kalbos, galėtų naudotis svetimi poetai).

Turimomis žiniomis iš Rytų Europos 1964 m. Donelaičio poezija išeis čekiškai, vengriškai, ir bulgariškai.

Lehų mokslo Akademija Varšuvoje jau išleido studiją apie intonacijos problemą Donelaičio heksametruose. Lietuviai turi tremtyje pakankamai akademikų ir kritikų specialioms studijoms apie Donelaitį paruošti. Reikia paskelbti apie Donelaitį didelį kritiškų rašinių rinkinį vakarų civilizacijos kalbomis. Reikia spausdinti sukakties progą atskirus rašinius svetimoj spaudoj.

ALEKSIS RANNIT

Jeigu tai yra naudinga -- sujungti net Lietuvos nepriklausomybės šventę su Donelaičio minėjimu, ypatinai, jei toji šventė yra ruošinama svetimsallams arba svetimsallams dalyvaujant. Reikia užkcentuoti, kad

tauta, turinti Donelaitį, turi teisę į valstybinį suverenumą.

Donelaitis pergyveno daugelį Prūsijos karalių, Rusijos carų, per jo žemę žygiavo -- jo nesunaikinusios -- Napoleono, Hitlerio ir Stalino armijos. Jis lengvai pergyvens ir Nikitą Chruščevą bei jo įpėdinius. Bet

tarptautiniame forume poeto svarba yra dar labai mažai pabrėžta. Plačiam pasauliui jis yra žinomas tiksliai lyginamosios literatūros istorijos specialistams -- ir tai nevisiems. Donelaičio genijaus skelbimas yra kiekvieno sąmoningo lietuvių pareiga, jo tikėjimo sava tauta realus pareiškimas.

ČESLOVAS JANUSAS

Atkelta iš 7 psl.

"Dauboje" ir "Prieblandoje," laimėjo St. Šimkaus operos "Pagirėnų" konkursą, Vokietijoje gamino dekoracijas "Dainavos" ir "Sietyno" ansambliams, Wuerzburgo lietuvių teatrui, savo žmonos Veronikos Girnikaitės vadovautam vaikų teatrui.

Amerikoje, kurion įsijungė pirmą į lietuvių, o paskui jau ir į grynai amerikiečių dailininkų organizaciją, kūrė rengiamose parodose įsiai dalyvauja ir laimi premijas.

Taip, pavyzdžiui, 1957 m. įsiai laimi anglų firmos dailininkų Winsor-Newton premiją už allejaus paveikslą "Zvejų prieplauka." 1959 m. I-ąją premiją gauna taip-

Vaclovas Sidzikauskas su artimaisiais prie neseniai pašventinto savo žmonos Reginos paminklo. A. Varno nuotrauka

gl už allejaus kūrinių "Okeanas" -- Art League of L. I. pavasario parodoje. Siemai St. Luke's Art Guild suorganizuotoje parodoje įsiai gauna pirmą premiją už akvarėlinę tapybą "Bangos mėnesienoje."

Atžymėtas amerikiečių premijuotų paveikslų leidiniuose ir "Who Is Who."

Dvejuis metais įsiai buvo Art League of L. I. viceprezidentu, o dabar, tos pačios organizacijos pakviestas, dalyvauja jūry komisijoje kolegijų jaunimo kūrinių vertinime.

Tos pat sąjungos, o taipgi daugelio meno klubų ir draugijų kviečiamas, dail. Janušas demonstruoja allejaus ir akvarėlės piešimą, savo technika įsigydamas populiarumo sau ir, žinoma, Lietuvai. Panašioms demonstracijoms jau turi pakvietimų ir šiam sezonui.

DĖL VIENYBĖS

Kai kuri spauda ir pavieniškai tautiečiai nepalankiai kalba apie mūsų Vienybę. Žinoma, čia demokratija ir kiekvienas gali galvoti, kaip jo galva ar galvelė išneša. Tačiau negalima sutikti su jų aiškinimais, kad Vienybė nukrypo į kairę.

Aišku, kad nei vienas laikraštis nėra bandęs eiti tuo keliu, kuriuo eina Vienybė. Tačiau jai nebuvo ir nebus pakelul su Laisve ar Vilnim, kaip kai kurie triukšmingi patriotai bando įtaigoti.

Vienybė nori parodyti likusį brolių, ne tik baudžiamą nešantį, bet ir besidžiaugiantį Vilniaus teatre ar kavinėje. Jau ir J. Kardelis, Kanadoje leidžiamos Nepriklausomos Lietuvos redaktorius, kuris ligi šiol Lietuvai gero žodžio gallėdavosi, štai anądien ragina jau kitaip žiūrėti.

Ar tik nepradės dabar puliti ir Kardelio taip, kaip ir jis pats už tą patį, ką jis dabar siūlo, yra puolęs Vienybę?..

Laikai, mat, keičiasi, ir mes keičiamės su jais.

KOLCHOZININKO PADĖTIS

Atkelta iš 9 psl.

vasariniai javai būdavo sėjami per vėlavai ir rudenį jie nespėja pribręsti. Sienas dažnai supūsta, bulvės būna užsningamos. Taigi, ne vien dėl gamtinių nelaimių, bet ir dėl pačių darbų blogo su-tvarkymo tie planai nebuvo įvykdomi.

— O kokie kolchozo pareigūnų atlyginimai?

— Brigadininkas anksčiau gaudavo 60 darbadėnių atlyginimą per mėnesį, tačiau pasirodžius, kad jis negali verstis, dabar jam mokama nuolatinė 40 rb. alga per mėn. Tiek pat gauna kolchozo sanitarės ir melžėjos ir tai laikoma geru atlyginimu. Agronomas gauna 60 rb., o kolchozo vedėjas -- 200 rb. Mokytojų algos įvairuoja -- pareina nuo patyrimo, patikimumo ir nuo mokinių skaičiaus. Būdinga, kad patys mokytojai turi apsirūpinti kuru (jį turi pirkti) ir jie turi samdytis bei apsimokėti butus.

Winter Garden Tavern Inc.

Vyt. Beleckas, sav.

1883 Madison Street
Brooklyn 27, N. Y.

(Ridgewood)
Telefonas: EVergreen 2-6440
Sale vestuvėms ir kitokioms pramogoms. Geriausias lietuviškas maistas prieinamomis kainomis.

POLAIDOTUVINIAI PIETŪS

REPUBLIC LIQUOR STORE, Inc.

G. Jokubaitis, Manager

322 UNION AVENUE
BROOKLYN 11, N. Y.
Tel. EVergreen 7-2089

RAY'S LIQUOR STORE

JUOZAS IR IZABELE MISIUNAI
Įvairiausias rūšies amerikoniški ir importuoti gėrimai.
Didžiausias degtinės ir vyno pasirinkimas.

103-55 LEFFERTS BLVD. RICHMOND HILL, N. Y.
Telefonas: VIrginia 3-3544

LIONĖS JUODYTĖS KONCERTAS-REČITALIS

įvyksta sekmadienį, 8:30 val. vakare,
1963 m. rugsėjo 29 d., TOWN HALL,
113 WEST 43rd STREET, N. Y.

Bilietai gaunami Darbininko redakcijoje 910 Willoughby Ave., Laidotuvų įstaigose -- Marytė Shalinskas 84-02 Jamaica Ave ir A. Aramiškis 423 Metropolitan Ave., Mrs. A. Ginkus 495 Grand St., A. Mathews 256 Union Ave., Mrs. Misunas Ray's Liquor Store 103-55 Lefferts Blvd., Radijo dr. J. J. Stukas 1264 White St., Hillside, N. J.

Bilietų kaina \$4.00 Loge, \$3.00 ir \$2.50 Orch., \$1.75 ir \$1.25 Balcony.

Maloniai kviečia visus atsilankyti,

Rengimo Komitetas.

Sportinės nuotrupos

EDVARDAS ŠULAITIS

Toronto lietuvių Sporto Klubas Vytis šiemet mini 15 metų gyvavimo sukaktį. Ta proga Tėviškės Žiburių savaitraštyje buvo paskelbtas pasikalbėjimas su klubo pirmininku J. Balsiu.

Į klausimą — kas per 15 klubo gyvavimo metų atsiekta — J. Balsys pareiškė:

„Lietuviškoje aplinkoje subūrėme daug jaunimo. Aktyviai reiškimės visos S. Amerikos sportiniame gyvenime. S. Amerikos žaidynės, tapusios kasmetine sportine viso žemyno švente, taip pat mūsų klubo buvo pradėtos. Pasiekėme neeilinių laimėjimų sporte. Pasireiškėm kaip vienas pajėgiausių klubų S. Amerikoje, laimėdami per 5 metus klubo nuosavybėn pajėgiausiam vienetui skirtą dipl. šefo St. Lozoraičio taurę. Stipriai reiškimės ir kanadiečių tarpe. Pasiekėm visos Kanados ir Ontario provincijos stalo teniso meistrų titulų jaunių ir senjorų klasėse. Turėjom žaidėjų, atstovavusių Kanados ar Ontario rinktinėms tarpvalstybiniuose ar tarp-provinciniuose susitikimuose.“

Paklausus apie klubo finansinį padėtį, pirmininkas atsakė:

„Mūsų finansiniai reikalai labai liūdni. Išde nėra

pinigų. Mūsų ateities planai remiami sporto darbuotojų pasišventimu bei jų energija. Sumažėjus pajamoms iš parengimų, vienintelis ateities kelias tai sportininkų tėvai ir pritariančioji visuomenė. Šiems metams numatytas biudžetas yra 3,000 dol.“

Mums šioje vietoje tenka palinkėti, kad klubo vadovybė rastų lėšų bei energijos ir toliau tęsti gražų sportinį darbą.

o

II-jo PLB seimo metu Toronte vykusiame parodoje buvo gana platus lietuvių sporto spaudos skyrius. Iki šiol buvusiose panašiose parodose sporto leidiniai kažkodėl buvo ignoruojami. Tačiau torontiečiai čia parodo daugiau sumanumo bei subgebėjimų.

Spaudos skyriuje buvo iškabinta nemaža S. Amerikos lietuvių žaidynių programinių leidinių. „Lietuviškasis Krepšinis“ (red. E. Šulaitis), „Lietuvių Sporto Dešimtmetis S. Amerikoje“ (red. E. Šulaitis), „Sportas“ (redakt. K. Čerkešius), „Sporto Žinios“ (red. E. Šulaitis), „Vyties“ sporto klubo biuletenis „Vytiečių Dienos“, Chicago „Nerries“ sukaktuvinis leidinys ir kt.

Vasario 16 Gimnazijos šokėjai naujame pastatyme „Paparčio žiedo stebuklas“. Nuotrukoje — iškarpa iš E. Tamošaitienės sukurto šokio - velnių naktis.

Žinoma, čia nebuvo suburti visi S. Amerikoje išleisti sporto leidiniai, tačiau, be abejo, rengėjams buvo nelengva visus gauti. Chicagoje ir New Yorke, kiek teko girdėti, yra žmonių, kurie turi visus leidinius, bet parodos rengėjai į juos, matyt, nesikreipė.

Pasaulio Lietuvių Dienos ir PLB Seimo proga buvo numatyta duoti ir sportinių varžybų. Rengėjai čia buvo sugalvoję duoti Amerikos ir Kanados lietuvių krepšinio rinktinė susitikimą. Tuo reikalu jie kreipėsi pas krepšinio komiteto narius R. Dirvonį ir P. Zumbakį.

Šie atasakė, jog žaidėjai sutiktų atvažiuoti, jeigu būtų sumokėta 1,200 dol. — už kelionę lėktuvu ir viešbutį. Rengėjams tai atrodė nepakeliamos išlaidos ir nuo šios „prabangos“ buvo atsisakyta. Taip ir Pasaulio Lietuvių Dienos praėjo be sporto varžybų.

Sąryšyje su tuo reikia padaryti tokią pastabą: buvo laikai, kada mūsų sportininkai apie keliones lėktuvu visai nesvajavo, o važiavo automobiliais ar autobusais ir už tai mokėjo savus pinigus, nereikalavdami tūkstantinių. Taip pat jie mėgo, kur gaudavo, daugumoje pas pažįstamus. O dabar jau viešbučių jie geidžia.

Keičiasi laikai — keičiasi žmonės ir sportininkai.

Chicago Lietuvos futbolininkai rugsėjo 15 d. turėjo antrąjį susitikimą rudens rato pirmenybėse. Po pralaimėjimo pirmose rungtynėse, lietuviai šįkart uždirbo vieną tašką, sužaidę lygtomis su meksikiečių NECAXA. Rungtynės baigėsi 2:2, nors kartais atrodė, jog pergalė nusivirs meksikiečių naudai.

Komandoje, kaip paprastai, labai šlubavo gynimas, kuris dažnai nepajėgdavo išmušti kamuolį iš baudos aikštelės.

Už tai rezervinė vienuolikė pasirodė kiek geriau ir suplikė meksikiečius 3:0, nors varžovai ilgą laiką lietuvius gerokai spaudė. Tačiau laimė buvo lietuvių pusėje.

GERIAUSIAS
INSURANCE ir REAL ESTATE
PATARNAVIMAS PAS

JOHN ORMAN AGENCY

110-04 Jamaica Ave., Richmond Hill, N. Y.
Telefonas: VIRGINIA 6-1800

Park Florist

Gėlės pristatomos į bet kurias pasaulio vietas.

MATTHEW MAZEIKA
Savininkas

80-15 JAMAICA AVE. WOODHAVEN 21, N. Y.
Telefonas: Virginia 9-3112

ROBERT F. NARK

Apraudos AUTO Specialistas
Any car - Any age driver
ALL FORMS OF INSURANCE

26 COURT ST. BROOKLYN, N.Y.
Tel. MAIn 4-6400 VA 5-0783

DISCOUNTS TO QUALIFIED APPLICANTS
Mutual Insurance Insure your tomorrow today!

THREE JOES SERVICE STATION, Inc.

85-42 Woodhaven Boulevard Woodhaven, N. Y.

Telefonas: Virginia 6-9683

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI!

JUOZAS KAVALIAUSKAS

LICENSED PENNA AND NEW JERSEY
1601 S. SECOND STREET PHILADELPHIA, PA.
Telefonas: DEWey 4-5136

CHARLES J. ROMAN

(RAMANAUSKAS)
1113 MT. VERNON STREET PHILADELPHIA, PA.
Telefonas: POplar 5-4110

STEPHEN AROMISKIS

(ARMAKAUSKAS)
423 METROPOLITAN AVENUE BROOKLYN 11, N. Y.
KOPLYCIA LAIDOTUVEMS Tel. EVERgreen 7-4335

M. P. BALLAS FUNERAL HOME

ALB. BALTRUNAS-BALTON
660 GRAND STREET BROOKLYN, N. Y.
NOTARY PUBLIC Tel. STAgg 2-5043

VISI ŠIE LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI IŠNUOMOJA
AUTOMOBILIUS (VAIRIEMS REIKALAMS)

JUOZO GARŠVOS LAIDOJIMO ĮSTAIGA

231 Bedford Ave., Brooklyn 11, N. Y.
EVERgreen 8-9770

Joseph J. Garszva Anita R. Garszva
Joseph J. Garszva, Jr. John A. Pauley
LICENSED MORTICIANS

VIENYBĖ

* K. ČIBIRAS-VERAX, diplomatas ir žurnalistas, kaip Urugvajaus atstovas dalyvavęs Toronte vykusiame Pasaulio LB Seime, šios savaitės pradžioje atvyko į New Yorką. Prieš tai lankėsi Kalifornijoje.

* DAIL. WILLIAM VITKUI, vyresniosios kartos dailininkui, anksčiau uoliai dalyvavusiam lietuvių veikloje, šiemet sukanka 70 metų amžiaus.

* ANA MASILIONIENĖ išvyko į Massachusetts vienam mėnesiui. Žada sugrįžti spalio mėnesį į Brooklyną.

* Lietuvių Komitetas Pasaulinei Parodai New Yorke kviečia plenumo posėdį rugsėjo 27 d. penktadienį, 7:30 val. vakaro Festival restorane, 40 E. 26th St., N. Y. Posėdyje dalyvaus LB Centro Valdybos pirmininkas J. Jasaitis ir Centrinio P. P. Komiteto atstovas. Kviečiami visi plenumo nariai ir spaudos atstovai posėdyje dalyvauti.

* ADV. STP. BRIEDIS, kuriam šiemet rugsėjo 20 d. sukako 63 m. amžiaus, savo gimimo dieną su savo bičiuliais atšvęs SLA 5 apskr. ir Spaudos Klubo išvykoje G. Abrolaitienės vasarnamy, Belmar, N. J. rugsėjo 21 ir 22 dienomis.

"ALELIUJA KALNAMS" NEW YORKE

Pereltą šeštadienį, rugsėjo 14 d., New Yorko Lincoln centro Filharmonijos salėje buvo rodomas Adolfo Meko filmas "Aleliuja kalnams".

Kaip filmą mačiusieji lietuviškai tvirtina, filmo pasisekimas buvo didelis, publikos daug, ir jiems buvę malonu, kad jų tautiečiai Meku gerai pasisekė.

Tas filmas kartu su kitais septyniiais rodytas pereltą savaitgalį Lincoln centre ir moderniojo meno muziejuje.

Aplė Meko filmą rašydamas, The New York Times korespondentas sako: "A wild spoof on art movies by a new American director scored a surprise success."

Aprašydamas, kad tasai filmas sutraukė daug publikos, laikraštiniukas priduria, kad Adolfas Mekas, prieš pradėdamas rodyti filmą, pabandė pajuokauti iš Hollywoodo ir pradžioje padėkojo savo talkininkams. Kitoje vietoje tas pats New York Times rašo, kad tą talkininkų sąrašą atnešusi bikini kostiumu dėvinti mergina, ir sąrašas buvęs didžiuliam kelių pėdų ilgio popieriuje.

Laikraštiniukui, atrodo, tasai triukas nepatiko, bet jis vistiek rašo, kad nors filmas supykė daugelį festivalio nuolatinių lankytojų, bet jaunimui buvęs vienas malonumas.

Jaunavedžiai Rimas Klevečka ir Aldona Andriušytė, susituokę praeitą šeštadienį. Vestuvinėje puotoje juodu pasitinka tėvai. Iš kairės: Klevečkienė, J. Andriušis, E. Andriušienė ir jaunojo tėvas Klevečka. Vyf. Maželio nuotrauka

APIE DAINŲ ŠVENTES REPERTUARĄ

Dainų Šventės repertuaro komisija, į kurią įeina: prof. K. V. Banaitis, prof. J. Žilėvičius, Vl. Baltrušaitis, M. Cibas, J. Čizauskas, Alg. Kačanauskas, M. Liu-

bėrskis, V. Mamaitis, A. Vismėnas ir K. Vasiliauskas rugsėjo 3 d. buvo susirinkę pirmo posėdžio, kuriame pasiskirstė pareigos ir aptarė Dainų Šventės repertuarą. Repertuaro k-jos pirmininku išrinktas Alg. Kačanauskas ir sekr. V. Mamaitis. Netrukus repertuaras bus paskelbtas spaudoje ir tuoj pat atduotas spausdinti. Visiems užsiregistruvusiems chorams repertuaras bus išsiuntinėtas nemokamai.

Kai kurių chorų adresai Dainų Šventės k-tui nebuvo žinomi, todėl ne visiems chorams buvo išsiuntinėti atskiri kvietimai dalyvauti Dainų Šventėje. Komitetas prašo spaudoje tilpusį bendrą kvietimą laikyti ofi-

cialiu chorams kvietimu dalyvauti Dainų Šventėje.

Bridgeport (Conn.) Šv. Jurgio parap. choras, ved. A. Stanišausko, ir Pittston (Pa.) šv. Kazimiero parap. choras, ved. B. Voverio, užsiregistruvę dalyvauti Dainų Šventėje.

Dainų Šventės k-to pirm. Alg. Kačanauskas lankėsi Wilkes Barre (Pa.) ir su vietiniais chorvedžiais aptarė Dainų Šventės reikalus. Šiame pasitarime dalyvavo: "Dainos" dr-jos pirm. Kalnoskas, J. Šiaučiušas, V. Romanas, B. Voveris, J. Stankūnas, solistai: I. Stankūnaitė, ir L. Stukas ir Garso redaktorius M. Zujus. Pirm. Alg. Kačanauskas davė pranešimą.

VIESIŲJE: F. Čekienė kaim. Amer. Liet. S-gos Rytų Apygardos suvažiavime Nida viešbutyje Astor Park, N. J. praeitą sekmadienį. Nuotraukoje matomi Abraičiai, V. Alksnis, Kazanauskas ir kt. APAČIONIJE: dalis svečių, dalyvavusių ALS suvažiavimo pietuose. Dalyvių tarpe matomi Pakniai, Garoliai, Tysliavienė, Lazdynienė-Globich, Kazanauskai ir kt. Suvažiavimo pobūviui vadovavo Albinas ir Ieva Trečiokai. Walter Sinus nuotr.

Mirė Pranas Jočius

Š. m. rugsėjo 9 d. mirė Pranas Jočius, gyvenęs Maspeth. Buvo ilgametis Vienybės skaltytojas ir jos rėmėjas nuo pat pirmųjų laikraščio dienų.

Gillame nuliūdime paliko žmoną Apoloniją, sūnų Zigmantą, keturias dukteris ir daug anūkių ir proanūkių. Mirė, sulaukęs 83 metų amžiaus.

Amerikoje išgyveno virš 60 metų. Nuo pat pirmųjų dienų buvo veiklus visuomeniniame gyvenime. Buvo taurus lietuvis, karštai mylintis savo Tėvynę.

Aplė Prano Jočio veiklą Maspetho lietuvių tarpe labai daug būtų galima parašyti. Jis buvo vienas iš pirmųjų pionierių ir organizatorių Maspetho lietuviško klubo, jo dėka buvo suorganizuota Maspetho lietuviška auditorija bei moterų klubas, Prano Jočio dėka tikrai daug buvo nuveikta Maspetho lietuvių kolonijoje.

Velionis buvo palaidotas rugsėjo 12 dieną. Gillame nuliūdime liko visi jo drau-

Velionis Pranas Jočius

gai Maspeth, kurių tarpe suminėti Petras Svetka ir Jokūbas Mackevičius.